

Jaarverslag 2018

KBO-Brabant

Inhoudsopgave

1. Inleiding	05
2. Centrale organisatie KBO-Brabant en functioneren van de vereniging	07
3. Themajaar: KBO kleurt Brabant blauw	16
4. Welzijn en Zorg	18
5. Wonen en Mobiliteit	26
6. Inkomen en Werk	30
7. Financiën	33
<hr/>	
<i>Bijlagen</i>	
1. Algemeen Bestuur	35
2. Stichting Steunfonds en vertegenwoordigingen in andere besturen	36
3. Werkgroepen en adviescommissies	37
4. Medewerkers, taakverdeling beleidsmedewerkers	39
5. Regio's met Kringindeling	41
6. Regio-overzicht met Kringen, Afdelingen en ledenaantallen	42
7. Balans per 31 december 2018	59
8. Staat van baten en lasten over 2018	61
9. Gedecoreerde KBO-leden	62
10. Jubilea van Afdelingen en Kringen	64

1. Inleiding

KBO kleurt Brabant blauw, dat was ons ambitieuze thema voor 2018. In de vijf zogenaamde Blauwe Zones, verspreid over de wereld, leven mensen langer en gezonder. Zij delen kenmerken die ook binnen onze vereniging goed geworteld zijn, zoals natuurlijk bewegen, de dag beginnen met een doel, deel uitmaken van een (geloofs)gemeenschap. Op diverse manieren hebben we aandacht aan het thema besteed: onderzoek, publicaties, de ontwikkeling van een project Ons Vitaal Brabant dat in 2019 in uitvoering wordt genomen en met een drukbezocht jubileumcongres waarin samen met onze commissaris van de Koning, Wim van de Donk, werd stilgestaan bij de oprichting van de allereerste KBO, zeventig jaar geleden in Brabant. Bij die gelegenheid sprak de commissaris zijn betekenisvolle verwachting uit dat de komende vijf jaar cruciaal zijn voor de toekomst van KBO-Brabant. Dat gevoel deel ik, na mijn eerste jaar als voorzitter.

Een vereniging die er al zó lang is, wordt te gemakkelijk als vanzelfsprekend ervaren. Door andere organisaties, door overheden, door politiek en soms ook door onszelf. Al die decennia beweegt de vereniging al met zijn leden mee, een natuurlijk evolutieproces van een vereniging van en voor senioren. De vanzelfsprekendheid om lid te worden van een seniorenvereniging is echter aanzienlijk afgenomen de laatste jaren. Mensen gaan later met pensioen, hebben vaak mantelzorgtaken voor eigen ouders of (klein)kinderen te vervullen, zijn een individualistischer levensstijl gewend, kunnen kiezen uit een ruimer aanbod, blijven langer vitaal hetgeen ze moeilijk associëren met een seniorenvereniging. We blijven met veel moeite redelijk op peil qua ledenaantal, maar in een vergrijzende samenleving zouden we eigenlijk moeten groeien. Sommigen wijten de stagnatie aan de naam, anderen aan het lokaal uiteenlopende activiteitsaanbod of aan het provinciale karakter van onze vereniging en hoe vaak horen we niet “daar ben ik nog te jong voor”. De verleiding om aan de ene of andere knop te gaan draaien is groot, maar kiezen we dan niet voor een schijnoplossing? Moeten we niet eerst samen op zoek gaan naar het dna van onze vereniging? Daarmee gaan we in het nieuwe verenigingsjaar aan de slag.

Het verslagjaar kenmerkt zich ook door grote aandacht voor wonen en zorg van senioren. Geïnspireerd door de beweging op dit gebied in het Land van Cuijk, heeft KBO-Brabant partijen bijeen gebracht om gezamenlijk het hoofd te bieden aan deze majeure uitdaging in onze (dubbel) vergrijzende en ontgroenende provincie. Het begon met onze collega-vereniging PVGE en de Brabantse PCOB-afdelingen, maar gaandeweg breidde onze alliantie zich uit naar andere partners in het maatschappelijk middenveld. Die vergrijzing houden we niet tegen, maar samen met deze partners, overheden, zorgaanbieders en woningcorporaties kunnen we er wel voor zorgen dat we die demografische ontwikkeling in onze provincie op een plezierige en verantwoorde wijze tegemoet treden. De hoge organisatiegraad van senioren in onze provincie en de natuurlijke Brabantse behoefte aan het benutten van eigen kracht, maakt dat we een kansrijke uitgangspositie hebben voor een koploperspositie wonen/zorg in ons land. Met bijna 300 Afdelingen, verenigd in 58 Kringen is KBO-Brabant lokaal zeer aanwezig en betrokken. Afdelingen en Kringen hebben een belangrijke rol bij de lokale individuele en collectieve belangenbehartiging. KBO-Brabant ondersteunt dit, onder meer door vrijwillige ondersteuners op te leiden.

KBO-Brabant streeft er steeds naar om door samenwerking de eigen spankracht op de terreinen welzijn & zorg, wonen & mobiliteit en inkomen & werk te vergroten. KBO-Brabant heeft zich hierdoor weten te ontwikkelen tot een unieke organisatie. Lokaal dicht bij de praktijk in de samenwerking met Afdelingen en Kringen, provinciaal en landelijk deelnemend in samenwerkingen die er toe doen en zo op een eigen manier het geluid van de achterban verwoordend. Het Verenigde Bonden Overleg Brabant (VBOB) is weliswaar eind 2018 formeel opgeheven, maar de (wil tot) samenwerking blijft.

Landelijk is KBO-Brabant aangesloten bij de Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG) voor de belangenbehartiging met name op het gebied van pensioenen en zorg. Bedoeling is dat de KNVG in 2019 gaat fuseren met de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVOG). De vereniging die dan ontstaat zal – mede dankzij de aansluiting van KBO-Brabant – de grootste koepelvereniging van ons land zijn.

Voorts neemt KBO-Brabant deel in een aantal landelijke samenwerkingsverbanden, waaronder Samen tegen Eenzaamheid (voorheen Coalitie Erbij), Preventieakkoord Alcohol, Nationale Toiletalliantie. Met de ANWB wordt samengewerkt in het mobiliteitsinitiatief ANWB AutoMaatje.

De uitvoering van de Wmo door gemeenten blijft ervoor zorgen dat onze cliëntondersteuners en daarachter onze Juridische Helpdesk onmisbaar zijn voor de begeleiding van senioren die ondersteuning behoeven om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Hoewel we overall een verbetering ervaren, is dat niet overal het geval. Een grote gemeente viel zelfs zodanig uit de toon dat we samen met de FNV de minister hebben gevraagd om daar in te grijpen. Het is een vergaande vorm van belangenbehartiging, die we alleen maar zo willen én kunnen inzetten omdat we onafhankelijk van de overheid opereren.

Ook op het gebied van inkomen blijft KBO-Brabant een taak houden. Samen met onze Brabantse partner PVGE vereniging voor Senioren trekken we op in de pensioenstrijd, maar komen we ook op voor senioren die in armoede verkeren. Een aantal experts uit onze achterban zet zich in om de problematiek goed in kaart te brengen, de gemeentelijke mogelijkheden te inventariseren en aandacht voor deze vergeten groep te vragen van politiek en media.

Leo Bisschops,
voorzitter

2. Centrale organisatie KBO-Brabant en functioneren van de vereniging

Op 1 januari 2018 telde KBO-Brabant 127.937 leden, lokaal in de eigen buurt, wijk of dorpskern verenigd in een van de 291 Afdelingen. In de meeste gemeenten vormen de Afdelingen een gemeentelijke Kring. Er zijn vier Kringen die een regio groter dan een gemeente bestrijken. In 2018 telde KBO-Brabant 58 Kringen. Bestuurders van Kringen vertegenwoordigen de leden in de Algemene Vergadering.

• ALGEMENE VERGADERING

De Algemene Vergadering is het hoogste orgaan van de vereniging KBO-Brabant. Statutair is bepaald dat de Algemene Vergadering minimaal tweemaal per jaar bijeen komt. In 2018 was dat op 28 juni en 29 november.

Tijdens de Algemene Vergadering in juni werden de inhoudelijke en financiële rapportages over 2017 vastgesteld. Tijdens deze vergadering is verder het advies over de evaluatie van het tussenniveau besproken. Het advies om tijdens het Regionaal Beraad meer ruimte te geven aan het bespreken van inhoudelijke en aan de regio gelieerde thema's werd positief ontvangen. Ook moet het Regionaal Beraad voorzien in een actievere rol voor de Kringen om door een goede communicatie met de Afdelingen te polsen welke thema's er leven. Er is ingestemd met de uitvoeringsregeling vrijwilligersopleidingen. Deze regeling houdt in dat er blijvend gestreefd wordt dat alle Kringen een subsidieaanvraag indienen bij de desbetreffende gemeenten voor de financiering van de opleidingen van de vrijwillige cliëntondersteuners, ouderenadviseurs en belastinginvullers. De nieuwe ledenpassen werden goedgekeurd. De criteria waaraan een project moet voldoen voor het ontvangen van een bijdrage van Stichting Steunfonds KBO-Brabant blijven gehandhaafd. De heer Van den Boomen trad af en de heren Hendriks en Hoevenaars werden voor een periode van drie jaar bij acclamatie benoemd in het Algemeen Bestuur. Aan het slot van de Algemene Vergadering hield Henk Geene een interessante presentatie over de herziening van het stelsel van ouderenzorg.

Op 29 november stelde de Algemene Vergadering het werkplan en de begroting voor 2019 vast. Als jaarthema voor 2019 is gekozen voor

'De vrijwilligers'. De contributie van KBO-Brabant à € 11,93 per lid blijft gehandhaafd. De nieuwe opzet van het Regionaal Beraad en de bottom-up gestuurde belangenbehartiging, voorgesteld door de commissie Evaluatie Tussenniveau, wordt breed gedragen. Er zijn voorstellen besproken voor ondersteuning van de werving van nieuwe leden, waarbij duidelijk werd dat blijven omzien naar de bestaande leden ook van groot belang is. De heren Donkers en Lamers en mevrouw Noij traden af. De heer Van Vught was herkiesbaar en werd herbenoemd. De heren Fijten, Maas en Vermeulen werden voor een periode van drie jaar benoemd in het Algemeen Bestuur. Allen bij acclamatie. Aan het slot van de Vergadering hield Rob de Brouwer een presentatie over het Nederlandse pensioenstelsel.

• AFDELINGEN

De basis van de vereniging wordt gevormd door de 291 Afdelingen die in buurten, wijken en dorpen georganiseerd zijn. Dit grote aantal Afdelingen staat borg voor fysieke nabijheid tot de leden. Vanuit deze Afdelingen zetten vele duizenden vrijwilligers zich dagelijks in om ontmoeting tussen ouderen te organiseren, concrete diensten aan te bieden als ouderenadviseur, cliëntondersteuner, belastinginvuller of thuis-administrateur en door activiteiten te organiseren op het gebied van cultuur en recreatie. KBO-Brabant leidt deze vrijwilligers op en ondersteunt zijn Afdelingen bij vragen op beleidsinhoudelijk, juridisch of organisatorisch gebied. KBO-Brabant zoekt hiervoor steeds aansluiting bij de vragen die bij Afdelingen leven. Dit gebeurt in rechtstreekse contacten van bestuurders en medewerkers van het bureau. Bestuursleden van KBO-Brabant zijn desgevraagd aanwezig in een vergadering van Afdeling of Kring, treden op als gastspreker, vertegenwoordigen

KBO-Brabant bij bijzondere gelegenheden van Afdelingen en Kringen zoals jubileumvieringen en reiken in voorkomende gevallen KBO-onderscheidingen uit. Medewerkers van het bureau ondersteunen Afdelingen op verzoek bij zaken als ICT, communicatie en PR, financiën en beleidsinhoudelijk.

• KRINGEN EN REGIONAAL BERAAD

Kringen krijgen een steeds belangrijkere rol in de belangenbehartiging van senioren op lokaal niveau. De ontwikkeling dat gemeenten steeds meer taken krijgen in het sociaal domein als gevolg van grote decentralisaties door het rijk, vormde eerder een belangrijk motief om de Kringen een leidende rol te geven ten aanzien van beleidsinhoudelijke zaken die zich op lokaal niveau afspelen.

De Kringen vormen middels de Kringraden een platform voor Afdelingen om tot uitwisseling van ervaringen te komen. De Kringbesturen pakken Afdeling-overstijgende zaken op en ondersteunen Afdelingen desgevraagd bij specifieke vraagstukken. Verder hebben Kringen een belangrijke taak in de behartiging van de belangen van senioren in de gemeente. Vertegenwoordigers uit de Kringraden hebben namens de leden zitting in de Algemene Vergadering van KBO-Brabant. Het dagelijks contact tussen de Kringen en het Algemeen Bestuur van KBO-Brabant verloopt via de regiocontactbestuurder (zie bijlage 1 voor een overzicht).

Het Regionaal Beraad vormt een belangrijke schakel tussen de Kringen en het bestuur van KBO-Brabant. In de onderlinge uitwisseling tussen Kringen op regionaal niveau komen gemeente-overstijgende thema's aan de orde. De Kringen bereiden in het Regionaal Beraad de Algemene Vergadering voor en trachten voorstellen op elkaar af te stemmen. Ook draagt het Regionaal Beraad deelnemers voor ten behoeve van commissies en werkgroepen van KBO-Brabant. Het Regionaal Beraad kiest zijn eigen voorzitter. De regiocontactbestuurders nemen namens het Algemeen Bestuur deel aan het beraad in hun regio. In 2018 is tweemaal een Regionaal Beraad in de vier Brabantse regio's bijeen geweest. Deze waren in hoofdzaak gericht op de voorbereiding van de twee Algemene Vergaderingen.

• BESTUUR KBO-BRABANT

Leden van het Algemeen Bestuur worden door de Algemene Vergadering voor een periode van drie jaar gekozen. De voorzitter wordt in functie gekozen, de overige bestuursfuncties en -taken worden onderling door de leden van het Algemeen Bestuur verdeeld. In iedere regio treden twee bestuursleden tevens op als contactpersonen voor de Afdelingen en Kringen. Daarnaast nemen bestuursleden met inhoudelijke kennis deel in werkgroepen en adviescommissies van KBO-Brabant (zie bijlagen 1, 2 en 3).

Het Algemeen Bestuur kwam in 2018 12 keer in vergadering bijeen. Vast terugkerende onderwerpen op de agenda van het Algemeen Bestuur zijn werkplan, begroting, jaarverslag, jaarrekening, regionale ontwikkelingen en ontwikkelingen van organisaties waarin KBO-Brabant participeert, zoals het Verenigde Bonden Overleg Brabant (VBOB) en de Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG), adviezen van commissies Beleid en Financiën. Verder waren in 2018 belangrijke onderwerpen: armoede-beleid, financiering opleidingen individuele belangenbehartiging, ledenpassen, opheffing VBOB, coalitie Pleidooi ouderenvriendelijke samenleving, afschaffingswet Hillen, convenant Veilig wonen voor senioren, pensioenbijeenkomsten in januari en september, 70-jarig jubileum, expertteam wonen, privacywetgeving AVG, preventieakkoord alcoholgebruik, coalitie Pact voor de ouderenzorg, evaluatie tussenniveau, gesprek ombudsman, brandbrief wonen en zorg voor ouderen ('systeeminfarct'), herziening stelsel van ouderenzorg, vacatures Algemeen Bestuur, toneelproject Brabant Remembers, rondetafelgesprek met Tweede Kamerlid Erik Ronnes over wonen en zorg, Provinciale Statenverkiezingen 2019, fusie tussen KNVG en NVOG, gesprekken met KBO Gelderland en KBO Limburg, landelijke Toiletalliantie, gesprekken met Actiz, ledenwerving en het congres in december.

• ADVIESCOMMISSIES

Adviescommissie Beleid

De leden van de Adviescommissie Beleid zijn afkomstig uit de regio's West-Brabant, Midden-Brabant, Noordoost-Brabant en Zuidoost-Brabant. De commissie adviseert het Algemeen

Bestuur, het Regionaal Beraad en de Algemene Vergadering over beleidszaken. In 2018 heeft de Adviescommissie zes keer vergaderd. De commissie heeft advies uitgebracht over de volgende onderwerpen: de werving van jonge senioren, het werkplan 2019 en het ontwikkelen van een integraal PR- en communicatiebeleid. Daarnaast heeft de commissie zich beziggehouden met de evaluatie van het meerjaren-beleidsplan.

Adviescommissie Financiën

De leden van de Adviescommissie Financiën zijn door het Regionaal Beraad voorgedragen. De Adviescommissie adviseert het Algemeen Bestuur, het Regionaal Beraad en de Algemene Vergadering over de begroting, het financieel jaarverslag, de meerjarenbegroting, het werkplan en de bestemmingsreserves. De commissie kwam in 2018 zeven maal bijeen en besprak naast voornoemde zaken onder meer de hoogte van de contributie en de bekostiging van de vrijwilligersopleidingen. Tevens heeft de commissie zich beziggehouden met het opstellen van een cursus voor nieuwe penningmeesters en een model financiële verslaglegging voor de Kringen.

De commissies Beleid en Financiën hebben een gezamenlijk advies uitgebracht over een integraal te ontwikkelen PR- en communicatiebeleid van KBO-Brabant, dat als een autonoom onderdeel in het werkplan wordt opgenomen, net zoals dat met 'opleidingen' en 'behartiging van belangen voor senioren' gebeurt.

Adviescommissie Evaluatie Tussenniveau (ad hoc)

De Algemene Vergadering van KBO-Brabant heeft in zijn vergadering van 27 november 2014 een nieuwe verenigingsstructuur vastgesteld. Aan de besluitvorming ging een advies vooraf van de ad hoc Adviescommissie Tussenniveau. De Algemene Vergadering heeft tevens besloten om na drie jaar te evalueren in welke mate de doelen uit dit advies gerealiseerd zijn. Met het oog op deze evaluatie is een Adviescommissie Evaluatie Tussenniveau samengesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van het Regionaal Beraad in de vier regio's en twee bestuursleden.

De evaluatie werd door twee oud-medewerkers uitgevoerd. Zij hebben in januari en februari 2018 bij alle 58 Kringen interviews afgenomen volgens een door de commissie vastgestelde itemlijst. Verder hebben zij vertegenwoordigers van de Adviescommissies Beleid en Financiën, alsmede de voorzitters van het Regionaal Beraad geïnterviewd. Op 3 mei werd het advies gepubliceerd. Vervolgens is het ter sprake gekomen op de Algemene Vergadering van 28 juni. Uit de evaluatie blijkt dat in drie jaar tijd veel vooruitgang is geboekt, zeker op het gebied van de (lokale) collectieve belangenbehartiging door de omschakeling naar gemeentelijke Kringen. De AV is ook blij met de veranderde rol van het Regionaal Beraad; niet alleen is er nu meer ruimte voor inhoudelijke, regionale onderwerpen, maar ook is er een actieve rol voor de Kringen weggelegd om door een goede communicatie te polsen welke thema's er bij de Afdelingen leven. Daarnaast wordt zeer gewaardeerd dat de regiocontactbestuurders van het Algemeen Bestuur nu meer zichtbaar en aanwezig zijn. Voor de samenstelling van deze ad hoc commissie, zie bijlage 3.

• WERKGROEPEN EN EXPERTTEAMS

Expertteams

Het Algemeen Bestuur streeft naar de vorming van expertteams met vergaande inhoudelijke deskundigheid.

De komende decennia staat het dossier 'wonen, welzijn en zorg' voor grote uitdagingen, waarbij vooral de combinatie van deze drie voor senioren van belang is. KBO-Brabant wil Brabant breed lokale KBO-besturen de gelegenheid bieden zich te laten adviseren door deskundigen op elk van deze gebieden. In 2018 is daartoe het Expertteam Wonen samengesteld.

Een aantal experts op het onderwerp armoede heeft zich in 2018 verzameld in een Expertteam Armoede dat steun geeft aan lokale initiatieven. Als een van de eerste activiteiten probeert het team een indruk te krijgen van de omvang van armoede en hebben van 'weinig geld' in de verschillende Brabantse gemeenten. Het team gaat in 2019 meer suggesties formuleren voor lokaal beleid. Meer over deze expertteams kunt u lezen in de hoofdstukken 5 en 6.

Informatie- & communicatietechnologie (ICT)
ICT-ontwikkelingen worden gevolgd. De website van KBO-Brabant is gemoderniseerd en in december gepresenteerd en gelanceerd. In 2019 zullen de websites van Kringen en Afdelingen volgen. LeaWeb functioneert naar behoren. KBO-Brabant en de ongeveer 15 helpdesk-vrijwilligers verlenen regelmatig ondersteuning bij vragen en problemen die de gebruikers van de website, LeaWeb en Lea-Senior Financieel tegenkomen.

Werkgroep Identiteit & Zingeving

Naarmate mensen ouder worden, spelen levensvragen en religie een grotere rol. Omdat KBO-Brabant een van oorsprong katholieke vereniging is, vormen identiteit en zingeving belangrijke thema's binnen KBO-Brabant. KBO-Brabant wil op een eigentijdse manier ruimte geven aan identiteit en zingeving. Uitgangspunt daarbij is dat de levensbeschouwelijke identiteit een pluriform karakter heeft. De ene katholiek is de andere niet en iedere gelovige geeft op zijn of haar eigen manier invulling aan geloofsbeleving. Vanuit dat uitgangspunt vraagt de werkgroep aandacht voor onderwerpen als: levensvragen, eenzaamheid, afscheid nemen en ook weer verder gaan, reflectie op het eigen leven, praten over het levenseinde. Kortom, we willen op een eigentijdse manier invulling geven aan onze katholieke herkomst, met daarbij alle ruimte en respect voor verschillende opvattingen. Dé katholiek bestaat immers net zo min als dé oudere. Het streven om een platform te bieden aan verschillende belevingen van katholieke geloofsovertuiging heeft in 2018 zijn beslag gekregen door een gevarieerd activiteitenaanbod. U vindt dit terug in hoofdstuk 4.

• SAMENWERKING MET EXTERNE ORGANISATIES *VBOB*

De Stichting Verenigde Bonden Overleg Brabant (VBOB) is op 30 juni 2018 opgeheven. De stichting ging in liquidatie. De vereffenaars hebben na afronding van de lopende projecten rekening en verantwoording afgelegd aan de provincie Noord-Brabant door middel van een inhoudelijk verslag en een financieel verslag over de periode januari 2017 – juni 2018. Ook in de richting van de Kamer van Koophandel is conform de daartoe geldende richtlijnen gehandeld. Per 29 december 2018 is ook de vereffening van rechtspersoon

beëindigd en daarmee tevens de rechtspersoon. KBO-Brabant, PVGE en het PCOB-platform Brabant hebben zich in 2018 beraden over de wijze waarop in de toekomst zal worden samengewerkt. Dat proces verloopt voorspoedig.

KNVG

Het VBOB was sinds 1 januari 2014 al geassocieerd lid van de landelijke KNVG. Sinds 1 januari 2017 is dat geassocieerd lidmaatschap overgegaan naar KBO-Brabant. KBO-Brabant is vertegenwoordigd in het bestuur van de KNVG. In deze hoedanigheid hebben wij actief bijgedragen aan de landelijke belangenbehartiging voor senioren, in het bijzonder rond pensioenen en zorg(kosten). Algemeen Bestuurslid Noud van Vught is lid van dit bestuur.

Oud in Afrika

De stichting Oud in Afrika zet zich sinds 2001 in voor het verbeteren van het welzijn van ouderen in Kenia en Ethiopië door middel van thuiszorg, picopensioentjes en oogzorg. Er wordt samengewerkt met lokale partners (veelal nonnen van katholieke congregaties), die stevig geworteld zijn in de lokale samenleving. KBO-Brabant is vertegenwoordigd in het bestuur van Oud in Afrika en richt zich in de praktijk in het bijzonder op het gezamenlijk project Oog om Oog, waarmee staaroperaties worden bekostigd. Voor een bedrag van 35 euro kan een slechtziende of blinde oudere worden geholpen van staar en zo weer zelfredzaam worden. In 2018 is door de Afdelingen van KBO-Brabant 1.422 euro ingezameld voor dit goede doel.

Coalitie Erbij

Omdat eenzaamheid zo veel voorkomt, is in 2008 Coalitie Erbij opgericht. Coalitie Erbij is een samenwerkingsverband van maatschappelijke organisaties. Kern van Coalitie Erbij vormen acht landelijke organisaties. Zij organiseren in het hele land activiteiten voor mensen die zich eenzaam voelen of dreigen te vereenzamen. In de afgelopen tien jaar is de Week tegen Eenzaamheid uitgegroeid tot een bekende actieweek. KBO-Brabant heeft zich in 2017 bij de Coalitie aangesloten.

Nu echter eenzaamheid op de kaart staat heeft het bestuur van Coalitie Erbij gekozen voor beëindiging van haar activiteiten per 1 januari 2019. Met 'Een tegen eenzaamheid' lanceert

de landelijke overheid een ambitieus actieprogramma. Dit programma voorziet in een nieuw te vormen Centrum tegen Eenzaamheid dat gemeenten gaat ondersteunen én een verbrede nationale coalitie, waaraan ook bedrijven en instellingen uit andere sectoren dan de zorg- en welzijnssector gaan deelnemen. Dit maakt de slagkracht en agendering mogelijk waar Coalitie Erbij zich voor heeft ingezet. Op 13 december 2018 vond een slotbijeenkomst plaats.

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV)

KBO-Brabant is lid van de NOV. De NOV is een netwerk- en belangenorganisatie voor het vrijwilligerswerk in Nederland. Vereniging NOV treedt op als woordvoerder en lobbyist van het vrijwilligerswerk en is gesprekspartner van politiek en overheid.

Toiletalliantie

Wij zijn eind 2018 partner geworden in de Nationale Toiletalliantie. Samen met andere organisaties zetten we ons ervoor in om binnen vijf jaar overal voldoende toegankelijke openbare toiletten te hebben. De Toiletalliantie werkt nauw samen met de makers van de HogeNood-app, waar overheden en ondernemers hun toiletlocaties kunnen aanmelden zodat deze voor iedereen vindbaar worden.

ANWB AutoMaatje

KBO-Brabant is in 2017 partner geworden van ANWB AutoMaatje. Lokale vrijwilligers vervoeren met eigen auto en tegen een bescheiden kilometervergoeding minder mobiele plaatsgenoten. De ANWB AutoMaatjes komen in heel Nederland van de grond, maar Brabant is koploper. Doordat de ANWB al haar kennis, software, begeleiding, training en materiaal gratis beschikbaar stelt, kunnen gemeenten snel en zonder grote investeringen deze vervoersservice opzetten. Het initiatief wordt lokaal georganiseerd en heeft geen winstoogmerk. KBO-Brabant ondersteunt Kringen en Afdelingen die in hun eigen gemeente deze dienst willen opzetten.

• DIENSTVERLENING VAN HET BUREAU RECHTSTREEKS AAN LEDEN

Algemene vraagbaak en juridische vraagbaak
Op het bureau van KBO-Brabant komen dagelijks

vele telefoontjes en e-mails binnen met vragen van leden. Zo zijn ook in 2018 weer veel vragen gesteld over de zorg(verzekering), bezuinigingsmaatregelen, pensioenen en tal van andere onderwerpen.

KBO-Brabant streeft ernaar om iedere vraag binnen enkele dagen te beantwoorden. Algemene vragen worden zoveel mogelijk door het secretariaat beantwoord. Specifieke vragen over de beleids-thema's welzijn, zorg, wonen, mobiliteit en inkomen worden opgepakt door de beleidsmedewerkers of vrijwilligers van de Juridische Helpdesk of van één van de expertteams.

Ledenmagazine Ons

Ledenmagazine Ons verscheen in 2018 elf keer, in een oplage van circa 110.000 exemplaren. Het magazine is primair bedoeld voor leden en relaties van KBO-Brabant en omvat rubrieken op het gebied van inkomen, mobiliteit, wonen en zorg. Ook welzijnsrubrieken zoals reizen, cultuur, gezondheid en ontspanning komen aan bod. Waar mogelijk zijn de KBO-Afdelingen betrokken bij de inhoudelijke totstandkoming van de rubrieken. Daarnaast bevat Ons interviews met politici en opiniemakers. Ons bevat ook een rubriek met ledenoordeel. In deze rubriek worden in samenwerking met andere partijen speciaal voor leden van KBO-Brabant kortingsacties opgezet. In 2018 was het jaarthema:

'KBO kleurt Brabant blauw' en er werd daarom maandelijks aandacht besteed aan gezond ouder worden.

Senioren Expo

Met ongeveer 20.000 bezoekers was de Senioren Expo in conferentiecentrum NH Koningshof te Veldhoven in 2018 wederom een succes.

KBO-Brabant was voor de zestiende maal mede-organisator van deze beurs en aanwezig met een KBO-Ontmoetingsplein, waar bezoekers terecht konden voor het uitwisselen van informatie, het stellen van vragen over uiteenlopende onderwerpen en uiteraard ontmoeting. De stand werd bemand door vrijwilligers, bestuursleden en medewerkers van het bureau. Ook waren medewerkers van Ons Ledenvoordeel - de webshop die vele voordelen biedt via het KBO-Brabant lidmaatschap - de hele week aanwezig om vragen te beantwoorden. Voor de tweede keer werden in de Baroniezaal kienrondes georganiseerd; vrijwilligers van de Kring Veldhoven coördineerden dit en hebben gezorgd voor een opbrengst van bijna 1.000 euro die ten goede kwam aan ons goede doel Oud in Afrika. Standhouders stelden weer leuke prijzen ter beschikking.

Sociale media

In 2018 was KBO-Brabant actief op Facebook en Twitter. Steeds meer senioren maken gebruik van deze moderne media. Via korte berichtjes maakt KBO-Brabant leden, bestuursleden, externe relaties en andere volgers attent op actualiteiten in de samenleving die senioren aangaan. Daarnaast brengt KBO-Brabant nieuws naar buiten over de vereniging, onder andere over en tijdens evenementen en bijeenkomsten die door KBO-Brabant (mede) worden georganiseerd.

Ledenpassen

In het najaar van 2018 werden nieuwe ledenpassen uitgegeven voor alle leden. De uitgifte van de passen voor nieuwe leden en vervangende passen gaat door.

Ledenvoordelen via ledenmagazine Ons en via webshop Ons Ledenvoordeel

Iedere maand worden er kortingsvoordelen voor leden onder de aandacht gebracht in ledenmagazine Ons. In 2018 varieerde dit van voordeel

op producten en reizen tot voordeel op uitjes, concerten, beurzen en musea.

Ook kon KBO-Brabant zijn leden weer veel voordelen bieden door collectieve inkoop van energie, zonnepanelen, telefonie, tablets, elektrische fietsen, etc. De voordeelwebsite Ons Ledenvoordeel wordt daarvoor ingezet.

• ONDERSTEUNING AAN AFDELINGEN EN KRINGEN VANUIT HET BUREAU

Algemeen

Om de vereniging te ondersteunen beschikt KBO-Brabant over een bureau met beroepskrachten. De gemiddelde formatie in 2018 bedroeg 12,4 fte's. Het bureau ondersteunt het Algemeen Bestuur, werkgroepen, projectgroepen, commissies en expertteams bij het voorbereiden en ontwikkelen van beleid, bij beleidsuitvoering en met secretariële taken. Het betreft onder meer de organisatie van de Algemene Vergadering, het Regionaal Beraad, (thema)dagen voor Kringen en Afdelingen, Jaarcongres, bijeenkomsten van werkgroepen en commissies en financieel overleg.

Belangrijk voor de KBO-Afdelingen is ook de serviceverlening en vraagbaakfunctie, waarvoor het bureau vijf dagen per week tijdens kantooruren bereikbaar is. Tenslotte zorgt het bureau voor een actueel relatiebestand, bundeling van de ledenbestanden van de Afdelingen, ledenpassen, uitvoering van het onderscheidingenbeleid, begeleiding bij aanvragen van Afdelingen voor Premieplan en SupportActie en voor de diverse communicatiemiddelen, zoals ledenmagazine Ons, KBO Actueel, Facebook en Twitter, jaarverslag en folder- en promotiemateriaal. Ook wordt hier de administratie gevoerd van alle aanmeldingen voor de vele bijeenkomsten die voor leden en kaderleden worden georganiseerd.

Lokale ondersteuning van Afdelingen en Kringen door beleidsmedewerkers

Op het moment dat ondersteuning gewenst is bij de lokale belangenbehartiging, kon een Afdeling of Kring terecht bij een beleidsmedewerker van het bureau.

KBO Actueel

Nieuwsbrief KBO Actueel wordt digitaal verstuurd aan alle bestuursleden van KBO-Brabant, kader-

leden, externe relaties en eenieder die zich heeft geabonneerd. Iedere twee weken krijgen de ontvangers een korte update van het nieuws op de website op de verschillende beleidsterreinen, nieuws van de activiteiten van KBO-Brabant en de projecten die KBO-Brabant uitvoert.

Website KBO-Brabant

In de tweede helft van 2018 is hard gewerkt aan een complete vernieuwing van de website. Op het jaarcongres van zaterdag 8 december werd de openbare kant van de nieuwe website gelanceerd. Aan het besloten deel (met inloggen voor kaderleden) wordt gewerkt en dat zal in 2019 klaar zijn. Afdelingen kunnen nog steeds met hun website aanhaken bij de centrale website van KBO-Brabant; grote verbeteringen opzichte van het oude systeem is dat nu de eigen identiteit van Afdelingen beter zichtbaar is. In 2019 worden Afdelingen met een uitgebreid transitieprogramma ondersteund bij het omzetten (of voor het eerst opzetten) van hun website. Een team van vrijwilligers staat paraat.

Promotie en ledenwerving

In het kader van ledenwerving is een training georganiseerd voor geïnteresseerde Afdelingen en Kringen. Deze training bestond uit drie bijeenkomsten. Na een stuk theorie over ledenwerving gingen deelnemers onder begeleiding aan de slag met eigen ideeën over ledenwerving. Elke deelnemende Afdeling of Kring werd geacht tussen de bijeenkomsten door een idee daadwerkelijk uit te voeren. Tijdens de bijeenkomsten werd de voortgang besproken en getoetst aan de theorie.

Introductie nieuwe kaderleden

Onder de noemer 'Introductie kennis maken met de KBO' is een presentatie beschikbaar voor nieuwe bestuurders in Afdelingen en Kringen. Een communicatiemedewerker van KBO-Brabant verzorgde deze introductie en er is ook een lid van het Algemeen Bestuur aanwezig om vragen te beantwoorden. Uitleg werd gegeven over de organisatie en activiteiten van KBO-Brabant, over de besteding van de lidmaatschapsgelden en over de mogelijkheden van het Premieplan voor Afdelingen.

Bovendien was er in 2018 weer de mogelijkheid om kennis te maken met voorzitter en directeur van KBO-Brabant, in aansluiting op de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Nieuwe bestuursleden van een Afdeling of Kring konden zich inschrijven om hieraan deel te nemen. In 2018 vonden deze bijeenkomsten vijf keer plaats.

Premieplan

In 2005 zijn de Stichting RCOAK en het Fonds Sluyterman van Loo gestart met het zogenoemde Premieplan. KBO-Brabant participeert hierin. De uitvoering van het Premieplan is vanaf het jaar 2013 uitbesteed aan de vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV). Met het Premieplan wordt geld dat voor een bepaalde activiteit door lokale KBO-Afdelingen zelf is ingezameld, verdubbeld. De opbrengst moet bestemd zijn voor een vooraf goedgekeurd tastbaar initiatief of project, gericht op het verbeteren van het welzijn van ouderen. KBO-Afdelingen zamelen geld in via bijvoorbeeld sponsorlopen, rommelmarkten, loterijen, kien-/bingobijeenkomsten, georganiseerde etentjes of door oud papier in te zamelen of andere werkzaamheden te verrichten. Van alles is mogelijk! Het ingezamelde geld wordt door Premieplan verdubbeld tot een maximum van 2.000 euro per project. In 2018 deden 146 Afdelingen mee met meer dan 200 uitgevoerde projecten. Deze aanvragen waren goed voor ongeveer 208.000 euro. Per 1 januari 2019 verandert het Premieplan van naam en van systeem, het wordt Voor-de-ouderen. De organisatie Voorjebuurt neemt de uitvoering van het Premieplan over van de NOV. Voor informatie zie www.voordeouderen.nl.

SupportActie

Met ingang van 2011 neemt KBO-Brabant deel aan de SupportActie, een goede doelen loterij. Leden en niet-leden kunnen met het kopen van een of meer loten een lokale KBO-Afdeling structureel steunen. Van een lot van 5 euro gaat 4 euro naar de Afdeling.

Onderscheidingen, jubilea

Vanuit het bureau worden de onderscheidingen verzorgd die door de Afdelingen en Kringen worden aangevraagd of door het Algemeen

Bestuur worden geïnitieerd. De zilveren speld met goud is in 2018 24 keer en de zilveren speld is 71 keer uitgereikt. Ook zijn er 496 oorkondes verwerkt die door de Afdelingen worden uitgereikt voor een 25-jarig lidmaatschap. Voor een overzicht verwijzen wij naar bijlage 9. In bijlage 10 treft u een overzicht aan van jubilerende Afdelingen en Kringen in 2018.

Vrijwilligers- en aansprakelijkheidsverzekeringen
KBO-Brabant heeft verschillende verzekeringen afgesloten voor zijn Afdelingen en Kringen. Hieraan nemen alle Afdelingen en Kringen automatisch deel.

Het zijn een Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering, waarin men verzekerd is voor de gevolgen van schade aan derden, maar waarin ook de particuliere aansprakelijkheid van de vrijwilliger is geregeld voor de uitoefening van vrijwilligerstaken.

Verder is er de Ongevallen inzittendenverzekering. Onder deze verzekering zijn wel de inzittenden begrepen, maar niet de bestuurder, aangezien deze een beroep kan doen op de collectieve schadeverzekering voor vrijwilligers (zie hierboven).

Er is de Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering die twee zaken regelt. Allereerst verleent deze verzekering juridische bijstand aan aansprakelijk gestelde besturen van Afdelingen en Kringen. Daarnaast zal, wanneer het aangesproken bestuur(slid) door de rechter inderdaad aansprakelijk wordt bevonden, de schade worden uitgekeerd en behoeft het privévermogen van de bestuurder(s) niet te worden aangesproken om kosten van advocaat, proces en schadeclaim te dekken.

Tot slot is er de Rechtsbijstandvoorziening. Het zal niet vaak voorkomen dat een Afdeling of Kring aansprakelijk gesteld wordt of dat er een situatie ontstaat waarin iemand anders aansprakelijk moet worden gesteld (denk bijvoorbeeld aan een aannemer of leverancier die zijn afspraak niet nakomt). Met gezonde oplettendheid kan een heleboel narigheid voorkomen worden. KBO-Brabant heeft een aantal jaren een collectieve rechtsbijstandverzekering voor Kringen en Afdelingen gehad, maar de Algemene Vergadering heeft besloten om deze met ingang van 2017 te beëindigen omdat KBO-Brabant inmiddels over een eigen Juridische Helpdesk van deskundige

vrijwilligers beschikte. Bovendien voorziet ook de gemeentelijke verzekering in rechtsbijstand voor vrijwilligersverenigingen. Wel besloot de Algemene Vergadering om een reservering voor rechtsbijstand te vormen tot maximaal € 50.000 waarop zo nodig een beroep kan worden gedaan door Kringen of Afdelingen.

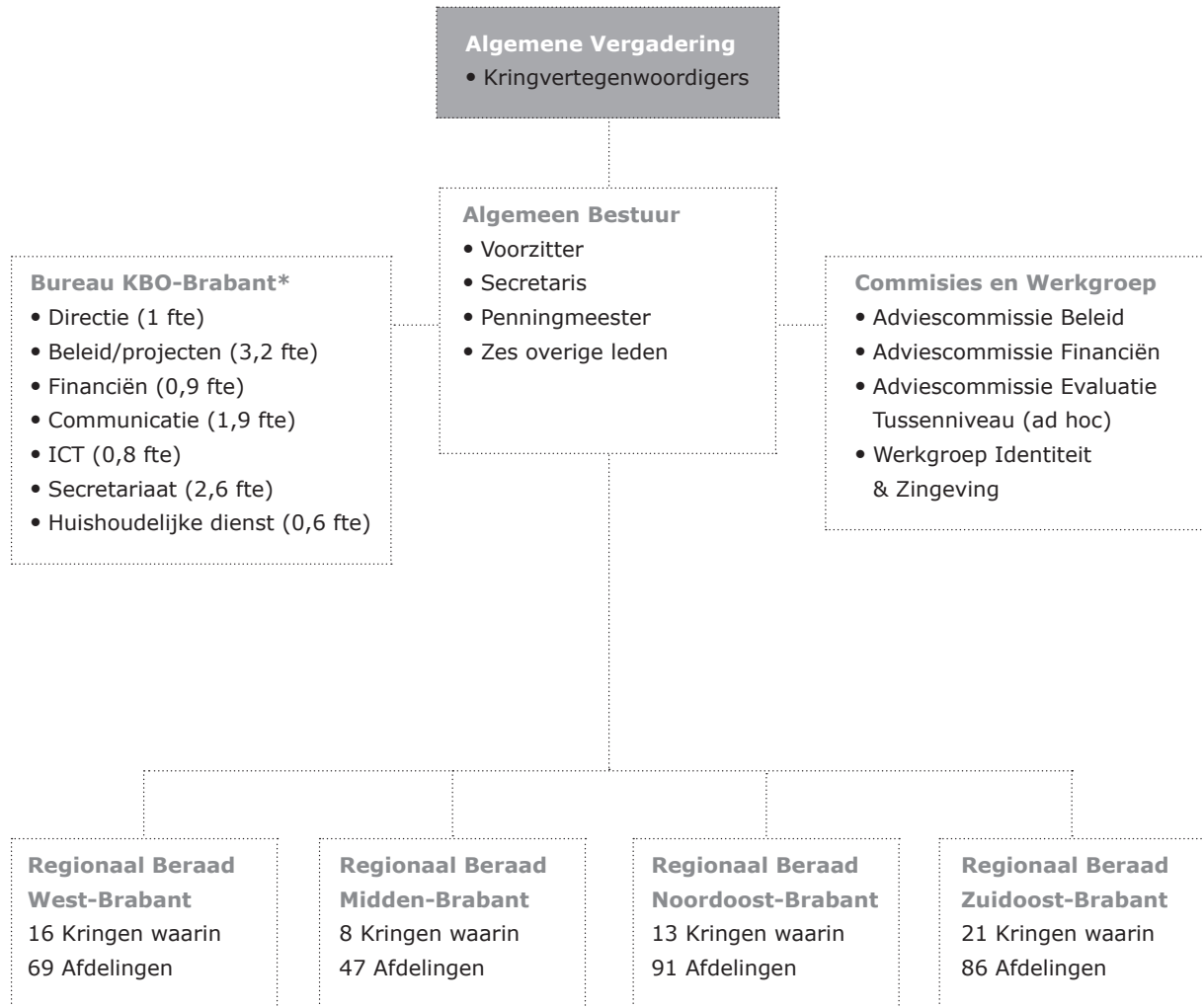
Buma en Sena

KBO-Brabant heeft voor zijn Afdelingen een collectieve regeling met Buma en Sena getroffen in verband met de rechten op muziekgebied van artiesten, componisten, tekstdichters, uitgevers en muziekproducenten. Deze collectieve regeling heeft een looptijd van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019. De overeenkomsten hebben als voordeel dat een voor alle Afdelingen geldende wettige regeling is getroffen, waardoor Afdelingen niet meer door Buma of Sena benaderd worden, zij geen eigen opgaves meer hoeven te doen, er geen controles meer plaatsvinden, de administratieve last veel geringer is en de kosten lager zijn dan wanneer Afdelingen zelf licentieafspraken maken, elke Afdeling voldoet aan zijn wettelijke verplichtingen en de kans op overtreding/boetes niet meer aan de orde is.

Handleiding Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

In het kader van de nieuwe privacywetgeving bereide KBO-Brabant een handleiding AVG voor. Deze is in mei verstuurd naar alle Afdelingen en Kringen. In aansluiting op de vier Regionale Beraden in mei zijn door een medewerker voorlichtingspresentaties gegeven, deze bijeenkomsten zijn bezocht door ongeveer 150 man.

• **ORGANOGRAM**

* Gemiddelde formatie 2018, inclusief 0,5 fte's voor tijdelijke arbeidskrachten ten behoeve van de Adviescommissie Evaluatie Tussenniveau.

3. Themajaar: KBO kleurt Brabant blauw

Verspreid over de wereld zijn er vijf plaatsen, Blauwe Zones genaamd, waar mensen langer en gezonder leven dan elders. In hun levensstijl onderscheiden we een aantal gemeenschappelijke kenmerken zoals veel bewegen, de dag met een doel beginnen, dagelijks een ont-stress-moment nemen. Maar ook het deel uit maken van een (geloofs)gemeenschap, het investeren in gezin en familie en het aangaan van vriendschappen dragen bij aan een langer en gezonder leven! In de activiteitenprogramma's van onze lokale Afdelingen zien we deze kenmerken in meer of mindere mate terug. Gewoon omdat ze aansluiten bij ons gezond verstand én bij het karakter van onze vereniging.

AANDACHT IN LEDENMAGAZINE ONS

Het verenigingsblad van KBO-Brabant, *Ons*, heeft in 2018 in elke editie aandacht besteed aan het themajaar. In januari betrof het de aftrap met een interview met Lowie van Doninck, die zich al jaren verdiept in dit onderwerp. In februari ging het over bewegen, in maart over een doel in het leven, in april over een glaasje wijn (met mate dan), in mei over gezonde voeding, in juni/juli over vriendschap, in augustus over minder stress, in september over liefdevolle relaties, in oktober over spiritualiteit en geloven, in november over de vijf Blauwe Zones op aarde. Het decembernummer sloot af met een verslag van het onderzoek 'Hoe blauw is KBO-Brabant?' dat is uitgevoerd en een artikel over het vervolgproject dat voortvloeit uit dit thema-jaar: *Ons Vitaal Brabant*.

ONDERZOEK

HOE BLAUW IS KBO-BRABANT?

Lowie van Doninck, docent bij Avans Hogeschool en onderzoeker bij het lectoraat Active Ageing, voerde begin 2018 in opdracht van KBO-Brabant een onderzoek uit met studenten van Avans Hogeschool. Doel was een beeld te krijgen van hoe 'blauw' onze KBO-Afdelingen zijn. Onderzocht werd hoe de negen kenmerken van de Blauwe Zones scoren bij Afdelingen: bewegen, een doel hebben, relaxen, gezonde voeding, spiritualiteit & religie, sociale cohesie, hechte familieband en positief denken. Dankzij het grote aanbod aan activiteiten wordt goed gescoord op de kenmerken sociale cohesie, spiritualiteit & religie en beweging.

CONGRES

KBO KLEURT BRABANT BLAUW

Op zaterdag 8 december vond ons congres plaats bij Avans Hogeschool in 's-Hertogenbosch. Een zeer geslaagde dag met gevatte sprekers. Voorzitter Leo Bisschops opende de dag, gevolgd door de commissaris van de Koning, Wim van de Donk. Drie inhoudelijke bijdragen op ons jaarthema Blauwe Zones kwamen van David van Bodegom, Lowie van Doninck en Bert Mutsaers.

VERVOLG VAN DIT THEMAJAAR VIA PROJECT ONS VITAAL BRABANT

Uit het Avans-onderzoek is een nieuw project voortgevloeid: Ons Vitaal Brabant. Hierin staan vitaliteit, positieve gezondheid en eigen verantwoordelijkheid voor gezondheid door en voor senioren centraal. In het project stellen we aan leden en andere senioren zogenoemde 'vitaliteitsmetingen' ter beschikking. Senioren kunnen op een gezellige locatie in eigen wijk of dorp vrijwillig meedoen aan een vitaliteitscheck. Er worden onder meer concrete waarden als cholesterol, bloeddruk, evenwicht, knijpkracht, gewicht, vitamine D en spieren botmassa gemeten. Voorop staat dat we gezondheid een andere lading willen geven dan 'afwezigheid van ziekte'. Het verbeteren van gezond gedrag is niet per se moeilijk en hoeft niet als iets zwaars te worden

gepresenteerd. Samen werken aan bescheiden verbeterlagen in gezond gedrag is leuk!

In het project worden op meerdere plaatsen in Brabant zogenoemde 'vitaliteitsweken' georganiseerd, waar senioren zich op een laagdrempelige locatie kunnen laten onderzoeken op een aantal gezondheids- en welzijns-indicatoren. Belangrijk onderdeel daarvan zijn gesprekken over welzijn en leefstijl. Mensen krijgen tips en suggesties hoe zij zelf hun gezondheid en gevoel van welzijn kunnen beïnvloeden. De lokale KBO-Afdelingen en Kringen krijgen informatie (op groepsniveau) over de behoeften van hun leden aan welzijn bevorderende activiteiten en kunnen daarmee hun aanbod uitbreiden en afstemmen op hun leden. In 2018 vonden de eerste voorbereidingen plaats voor het project.

4. Welzijn en Zorg

LEDEN EN SENIOREN

• DIENSTVERLENING AAN LEDEN EN SENIOREN IN HET ALGEMEEN

Individuele belangenbehartiging

Individuele belangenbehartiging, persoonlijke hulp voor en door onze leden, is een belangrijke pijler onder onze vereniging. Overheid, beleidsmakers maar ook leden zelf gaan er steeds meer vanuit dat iedereen langer thuis woont, gebruik makend van hulp van familie, burens, vrijwilligers en onder eigen regie en verantwoordelijkheid. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 getuigt daarvan. Om dit beleidsuitgangspunt, en deze wens van onze leden, te ondersteunen is inzet van de verschillende vrijwillige dienstverleners, zoals vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's), belastinginvalhulpen, cliëntondersteuners en thuisadministrateurs van groot belang.

Cliëntondersteuners zijn vrijwilligers, veelal VOA's, die specifiek zijn opgeleid om senioren te helpen bij een Wmo-aanvraag. Zij worden opgeleid om te adviseren over dit gesprek, erbij aanwezig te zijn en vervolgens te controleren en bespreken of de wensen goed zijn verwoord door de gemeente. De gemeente legt het uiteindelijke besluit vast in een Wmo-beschikking. Als die niet voldoende tegemoet komt aan de noden van de senior kan bezwaar worden gemaakt. Voor dat meer juridische vervolg kan de hulp worden ingeroepen van procesondersteuner en lid van onze Juridische Helpdesk Bert van 't Laar.

Bert van 't Laar heeft in 2018 meerdere successen voor zijn cliënten behaald. Vooral de uitvoering

van het beleid huishoudelijke hulp in de gemeente Eindhoven vroeg de nodige inspanning. De Juridische Helpdesk heeft in 2018 120 nieuwe mensen geholpen. De helpdesk beantwoordt met zeven adviseurs (oud-advocaten, -rechters, een gepensioneerde notaris en een verzekeringsadviseur) vragen van leden over uiteenlopende onderwerpen. De vragen over Wmo komen veelal rechtstreeks via cliëntondersteuners bij Bert van 't Laar binnen. Van de 120 vragen die KBO-Brabant heeft genoteerd was verder ongeveer een derde bestemd voor de notaris. Naast deze twee categorieën komen vooral vragen voor over financiële zaken (pensioenrechten, alimentatie, uitkering), problemen met zorgverleners (artsen, ziekenhuis) en zaken in en om het huis.

In alle Kringen zijn vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's) werkzaam; vrijwilligers die door de KBO-Afdeling of Kring worden aangesteld. Zij werken dorps- of wijkgericht en vormen een duidelijk aanspreekpunt voor ouderen. KBO-ouderenadviseurs werken op basis van persoonlijke interesse en sociale betrokkenheid. Zij houden rekening met gelijkwaardigheid, respect, een actieve luisterhouding, doorverwijzen, de vraag achter de vraag vinden, enzovoorts. De VOA werkt vanuit de vraag van de senior en is onafhankelijk. De meerwaarde van een VOA ten opzichte van een beroepskracht is zijn/haar houding (gelijkwaardigheid) en daarom is een vraag stellen aan een VOA laagdrempelig. VOA's kennen de sociale kaart in hun eigen omgeving. Zij weten de weg en kunnen

de ouderen doorverwijzen, onder meer naar vrijwillige cliëntondersteuners als het gaat om de aanvraag van een Wmo-voorziening.

In 2018 zijn gezamenlijke terugkomdagen georganiseerd voor VOA's en cliëntondersteuners samen. Cliëntondersteuners zijn immers veelal ook werkzaam als VOA en veel informatie is voor beide groepen vrijwilligers interessant.

Collectieve belangenbehartiging algemeen

In 2018 zijn in het kader van welzijn en zorg door KBO-Brabant persberichten gestuurd naar landelijke, provinciale en lokale pers, naar (Brabantse) Eerste en Tweede Kamerleden, naar fractievoorzitters en (waar relevant) naar colleges van B&W of leden van Provinciale Staten in Noord-Brabant. Een aantal van de artikelen en persberichten is geplaatst in Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad en BN/De Stem of op de websites van deze kranten. Het ging om de volgende persberichten:

- Senioren ondervinden in praktijk: uitvoering Wmo door gemeenten lastig (31 januari)
- Preview lezingencyclus 'In gesprek over het levenseinde' (9 april)
- Abonnementstarief Wmo (25 juni)
- Voorkomen systeeminfarct wonen en zorg ouderen (25 juni)
- Toneelproject Brabant Remembers van KBO-Brabant en Avans Hogeschool krijgt subsidie van ZonMw (17 augustus)
- Onafhankelijke informele cliëntondersteuning verdient steun van de minister (13 september)

Nieuws van en over KBO-Brabant verscheen in/op:

- Website van Brabants Dagblad over Bert van 't Laar: Oud-rechter helpt Brabanders met moeilijke WMO-kwesties: Gemeenten zien mij liever gaan dan komen (15 februari)
- Uitzending Omroep Max, interview met Bert van 't Laar (23 februari)
- Website van Brabants Dagblad, aankondiging van verkiezingsdebat op 10 maart: Senioren Waalwijk houden politiek debat (28 februari)
- Website van Brabants Dagblad, over verkiezingsdebat, georganiseerd door onder andere KBO Waalwijk en KBO Waspik en geleid door directeur van KBO-Brabant Wilma Schrover:

Senioren ontmoeten debatterende politici in Sprang-Capelle (11 maart)

- Website Eindhovens Dagblad over Bert van 't Laar: Oud-rechter gaat ouderen in Eindhoven helpen (20 maart)
- Website van Eindhovens Dagblad: Bom onder zorgtoewijzing Eindhoven, over een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (5 mei)
- Website Brabants Dagblad, voorzitter Bisschops aan het woord: Kritiek en lof voor lagere WMO-bijdrage (8 juni)
- Brabants Dagblad en Eindhovens Dagblad en websites, artikelen naar aanleiding van persbericht Ouderenbonden vrezen systeeminfarct (25 juni)
- Movisie, interview met Leo Bisschops (juninummer)
- Eindhovens Dagblad en zelfde artikel in Brabants Dagblad: Help ouderen elkaar te helpen, onder andere naar aanleiding van persbericht over systeeminfarct (26 en 27 juli)
- Eindhovens Dagblad: Jong en oud in bevrijding (28 augustus)
- Eindhovens Dagblad: Hulp krijgt te weinig tijd om werk te doen (8 september)
- Eindhovens Dagblad: Aanpak huishoudelijke hulp Eindhoven fiasco (8 september)
- Eindhovens Dagblad: Helderheid over inloopdouche (10 september)
- Eindhovens Dagblad: Geen huishoudhulp in vakantie (11 september)
- Binnenlands Bestuur, tijdschrift en website, interview met Bert van 't Laar: Betaalde huishoudelijke hulp niet geleverd in Eindhoven (11 september)
- Eindhovens Dagblad, website en krant, Gelderlander, website: Bezwaarmakers krijgen gesprek (12 en 13 oktober)

Ook zijn brieven verstuurd aan de provincie Noord-Brabant en het ministerie van VWS om dringende zaken onder de aandacht te brengen:

- College van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant, minister De Jonge en staatssecretaris Blokhuis (VWS), leden van de Tweede Kamer, Brabantse gemeenten en de koepels van woningcorporaties en zorginstellingen: Wonen en zorg in Noord-Brabant voor ouderen, nú doorpakken, brandbrief én actieplan, ook namens PVGE en PCOB (22 juni)

- Minister De Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS): Internetconsultatie Wet Abonnementstarief Wmo (25 juni)
- Minister De Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS): Onafhankelijkheid van cliëntondersteuning (13 september)

Ledenmagazine Ons besteedde in 2018 ook veel aandacht aan zorg en welzijn:

- Dossier: Hulp in huis en tuin voor mantelzorgers/Mantelzorgers aan het woord (februari)
- Interview met bewegingswetenschapper Leonie Everts: Stilzitten is het nieuwe roken (februari)
- Interview met hoogleraar Rudi ter Velde: Waardig ouder worden is een kunst (maart)
- Ons recht: In geldnood door eigen bijdrage verpleeghuis (maart)
- Dossier: Zorgkosten: wie betaalt wat? (mei)
- Vijf vragen over de 'meedoenregeling' van gemeenten (juni/juli)
- Hoe beveilig ik mijn online gegevens? (augustus)
- Meer toegankelijke toiletten graag! (september)
- Eenzaamheid is nog steeds een taboe (september)
- Vijf vragen over medicijngebruik (oktober)
- Rondetafelgesprek met Tweede Kamerlid Erik Ronnes: Betere zorg en huisvesting voor senioren (november)
- Interview met Jacqueline van den Nieuwenhoven: Niets is abnormaal als je rouwt (november)
- Reportage: Workshop 'actief met eten' (november)
- Later begint vandaag, nieuw project Zorg Voor Later in Laarbeek (december)

Collectieve belangenbehartiging:

Bert van 't Laar 23 februari bij Omroep Max

Naar aanleiding van zijn interview in het Brabants Dagblad sprak ook Omroep Max met Bert van 't Laar. Van 't Laar helpt als procesondersteuner van KBO-Brabant senioren bij hun Wmo-aanvraag. Vaak gebeurt dat in samenspraak met een vrijwillige KBO-cliëntondersteuner. Van 't Laar komt in beeld als voor het verkrijgen van de juiste Wmo-toekenning een juridische procedure noodzakelijk blijkt. Op deze manier zijn in Brabant al meer dan 200 senioren

geholpen. Veelal gaat het om (meer) huis-houdelijke hulp, maar ook zaken over woning-aanpassing, dagbesteding en vervoer heeft van 't Laar al tot een goed einde gebracht.

Collectieve belangenbehartiging: Drie Brabantse seniorenverenigingen sturen brandbrief

Vrijdag 22 juni stuurden de drie Brabantse seniorenverenigingen KBO-Brabant, PVGE en PCOB een brandbrief én actieplan aan de provincie Noord-Brabant, minister De Jonge en staatssecretaris Blokhuis (VWS), de Tweede Kamer, Brabantse gemeenten en de koepels van woningcorporaties en zorginstellingen. Wij maken ons gezamenlijk zorgen over een 'systeeminfarct' in wonen en zorg voor senioren als er niet snel de nodige actie wordt ondernomen.

Maandag 25 juni plaatsten Eindhovens Dagblad en Brabants Dagblad hierover een artikel in de krant. Bovendien zette Eindhovens Dagblad dit artikel op zijn website.

Collectieve belangenbehartiging: Brief aan minister De Jonge over abonnementstarief Wmo

In een brief d.d. 25 juni, als reactie op de internetconsultatie (over het nieuwe wetsvoorstel abonnementstarief Wmo), heeft KBO-Brabant gewezen op een aantal onderdelen: het wetsontwerp zal bijdragen aan het beperken van stapeling van zorgkosten; de 'aanzuigende werking' die gemeenten vermoeden kan leiden tot nieuwe regels van gemeenten om de toegang te beperken, wij vragen de minister daarop alert te zijn; het wetsontwerp beperkt het probleem van 'stapelfacturen' van het CAK en onverwachte financiële gevolgen van een hoge eigen bijdrage; het abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen mag niet leiden tot overheveling van voorzieningen van maatwerk naar algemene voorziening.

Collectieve belangenbehartiging:

Bijeenkomst Ombudsman

Op 4 juli 2018 vond een gesprek plaats tussen het bestuur van KBO-Brabant en onderzoekers van de Nationale Ombudsman over problemen bij de overgang van Wmo naar Wet langdurige zorg. Een aantal zaken zorgen van de individuele belangenbehartigers kwamen aan de orde: aandacht voor partners van mensen met dementie,

juist in de overgang naar langdurige zorg; gespecialiseerde cliëntondersteuning voor mensen met dementie; het probleem van alleenstaande dementerenden; financiële 'zorgval', het probleem dat financiële consequenties een rol kunnen spelen bij het bepalen van de keuze, als je eenmaal een CIZ-indicatie hebt kom je daar moeilijk vanaf; problemen bij het vinden van goede dagbesteding, zeker gelet op de grote toename van aantal mensen met Alzheimer zouden gemeenten meer aandacht voor variatie moeten hebben.

Collectieve belangenbehartiging: Brief aan minister De Jonge over cliëntondersteuning
In juli 2018 stuurde de minister een brief aan de Tweede Kamer over de stand van zaken als het gaat om cliëntondersteuning en zijn voorstellen voor onderzoek en ondersteuning op dat terrein. KBO-Brabant heeft in een brief van 13 september de minister gewezen op onze uitgebreide ervaring met vrijwillige onafhankelijke cliëntondersteuning. Daarbij werd onder meer aandacht gevraagd voor: het gebrek aan ondersteuning en financiering van de informele cliëntondersteuning; de onafhankelijkheid van cliëntondersteuners (met als belangrijkste uitgangspunt dat de cliënt bepaalt welke ondersteuning hij nodig heeft) en het aanbod om ons netwerk, onze ervaringen en onze cliëntondersteuners in te zetten bij een vervolgonderzoek.

Project Ons Vitaal Brabant
In het project 'Ons Vitaal Brabant' staan vitaliteit, positieve gezondheid en eigen verantwoordelijkheid voor gezondheid door en voor senioren centraal. In het project stellen we aan leden en andere senioren zogenoemde 'vitaliteitsmetingen' ter beschikking. Voorop staat dat we gezondheid een andere lading willen geven dan 'afwezigheid van ziekte'. Het verbeteren van gezond gedrag is niet per se moeilijk en hoeft niet als iets zwaars te worden gepresenteerd. Samen werken aan bescheiden verbeterlagen in gezond gedrag is leuk!

In het project worden op meerdere plaatsen in Brabant zogenoemde 'vitaliteitsweken' georganiseerd, waar senioren zich op een laagdrempelige locatie kunnen laten onderzoeken op een aantal gezondheids- en welzijnsindicatoren. Belangrijk onderdeel daarvan zijn gesprekken

over welzijn en leefstijl. Mensen krijgen tips en suggesties hoe zij zelf hun gezondheid en gevoel van welzijn kunnen beïnvloeden. De lokale KBO-Afdelingen en Kringen krijgen informatie (op groepsniveau) over de behoeften van hun leden aan welzijn bevorderende activiteiten en kunnen daarmee hun aanbod uitbreiden en afstemmen op hun leden. In 2018 vonden de eerste voorbereidingen plaats voor het project. Op basis van het projectplan heeft Stichting Dioraphte eind 2018 een subsidie van ongeveer 52.000 euro toegekend. Met die subsidie worden in 2019 in een aantal gemeenten vitaliteitsweken georganiseerd, om te beginnen in juli in Helmond. Vanaf 2020 wordt het project op meerdere plaatsen uitgevoerd.

Ledenvoordeel Welzijn en Zorg
KBO-Brabant bood zijn leden in 2018 wederom de mogelijkheid om deel te nemen aan één van de collectieve zorgverzekeringen:

- De VGZ-polis
- Zorgpolis via IAK Verzekeringen
- De Zilveren Kruis Achmea-polis

Deze polissen bieden een pakket aan voordelen, waaronder collectiviteitskortingen op basis- en aanvullende verzekeringen, tegemoetkoming van 20 euro in het KBO-lidmaatschap voor overstappers, een pluspakket en een vergoeding van de verplichte rijbewijskeuring. Per 1 september 2018 werd de naam IAK gewijzigd in AON.

Datingsite Groet & Ontmoet
Groet & Ontmoet is een moderne versie van de contactadvertentiepagina uit ledenmagazine Ons. Hier kan men een oproep plaatsen of reageren op een oproep als men op zoek is naar een hulp-, levens-, reis- of stapmaatje. Van de toepassing Groet & Ontmoet is ook in 2018 weer gebruik gemaakt door leden. Er staan gemiddeld zo'n 40 oproepen op de website, waarvan levensmaatje het grootste deel uitmaakt.

Activiteiten georganiseerd voor leden door werkgroep Identiteit & Zingeving
In maart was er een zeer geslaagde studiedag (155 bezoekers) over waardig ouder worden. Tijdens deze studiedag was een landelijk bekende, vooraanstaande spreker te gast: hoogleraar Rudi te Velde. In juli organiseerde de werkgroep een kloosterdag in Megen.

Hiervoor hadden zich rond de 80 personen aangemeld. Omdat het bezoekadres een unieke locatie is met een maximale capaciteit van 40 personen is deze dag twee keer uitgevoerd, met een maximale bezetting.

Er is een Bezinningsdag Benedictinessen georganiseerd. Ook dit klooster kent een beperkte capaciteit, daarom konden slechts 20 bezoekers deelnemen.

In september organiseerde de werkgroep een bijeenkomst over christendom en islam in Gilze. Voor deze bijeenkomst was volop belangstelling, er waren ruim 80 betalende gasten aanwezig. Het een jaar eerder aangezwengelde thema 'In gesprek over het levende' is in 2018 zeer succesvol voortgezet. In opdracht van KBO-Brabant heeft een deskundige een lezing ontwikkeld over het onderwerp, er zijn zeven vrijwilligers geworven en getraind om als spreker deze lezing bij Afdelingen te houden. De vrijwilligers zijn getraind door een vrijwilliger en oud-huisarts onder begeleiding van een beleidsmedewerker. De lezing is in 2018 27 keer bij Afdelingen uitgevoerd. Het aantal bezoekers lag gemiddeld rond de 50 personen. Er waren nooit minder dan 25 toehoorders aanwezig, een enkele keer waren 100 of meer toehoorders aanwezig. De reacties uit het publiek en van de organiserende besturen zijn hartverwarmend en komen er meestal op neer dat de werkgroep erin geslaagd is om een zwaar thema op een prettige en toegankelijke wijze bespreekbaar te maken. Feitelijk en verhelderend. Bestuursleden vinden het prettig dat zij alle materialen aangeleverd krijgen en in feite alleen maar een ruimte hoeven te regelen.

Tenslotte organiseerde de werkgroep wederom twee kerstconcerten: in Oss en in Oudenbosch.

ANWB Natuurpoorten

Participatie aan de maatschappij is van groot belang. De zomervakantie kan voor ouderen een eenzame periode zijn. KBO-Brabant heeft samen met de ANWB acht evenementen georganiseerd tijdens de zomer van 2018: startpunten voor fiets- of wandeltochten door de Brabantse natuur. Ook de lokale Afdelingen waren hierbij betrokken.

Kerstconcert in Amsterdam

Voor mensen met een verhoogd risico op eenzaamheid, vrijwilligers en mantelzorgers heeft

KBO-Brabant in samenwerking met het Nederlands Philharmonisch Orkest, Coalitie Erbij en het Nationaal Ouderenfonds de mogelijkheid geboden om op laagdrempelige wijze naar een klassieke muziekkuitvoering te gaan van het Nederlands Philharmonisch Orkest in het concertgebouw in Amsterdam.

AFDELINGEN EN KRINGEN

• DIENSTVERLENING AAN AFDELINGEN EN KRINGEN

Individuele belangenbehartiging:

Cliëntondersteuning

Het Wmo-beleid is nog steeds in beweging en cliëntondersteuners krijgen regelmatig te maken met aanpassingen van (lokaal) beleid. Daarom zijn de terugkomdagen van groot belang. In 2018 zijn twee soorten bijeenkomsten georganiseerd: inloopbijeenkomsten in kleine groepen en vier grotere terugkomdagen, samen met de VOA's, in november en december. Daarnaast werden weer 16 nieuwe cliëntondersteuners opgeleid in 2,5 cursusdag.

De inloopbijeenkomsten richten zich vooral op de ondersteuning van cliëntondersteuners onderling. Centraal stonden veelal de ervaringen met huishoudelijke hulp, het onderwerp dat het meest in beweging is. Deze keer was er ook aandacht voor privacy en het omgaan met de verwerking van persoonsgegevens. De bijeenkomsten werden voor het eerst verspreid door Brabant georganiseerd: in Veldhoven, Etten-Leur en 's-Hertogenbosch. In totaal kwamen er 65 mensen naar de bijeenkomsten. In maart 2018 vond nog een bijzondere bijeenkomst plaats, geheel in het teken van ontwikkelingen huishoudelijke hulp, met 28 deelnemers.

Individuele belangenbehartiging:

Vrijwillige ouderenadvisering

Senioren blijven tot op hoge leeftijd zelfstandig thuis wonen. Binnen het project Vrijwillige ouderenadvisering (VOA) zijn in Brabant zo'n 570 vrijwilligers verspreid over alle gemeenten in Brabant om in hun eigen omgeving senioren te ondersteunen. Zij werken vanuit een Afdeling van KBO-Brabant. De Kringbesturen werven

nieuwe VOA's en melden hen aan om bij KBO-Brabant een opleiding te volgen tot VOA. De dienstverlening is bedoeld voor zowel leden van KBO-Brabant als niet-leden.

In 2018 zijn 11 nieuwe vrijwillige ouderenadviseurs opgeleid in één cursus van drie dagen. De docenten voerden met de deelnemers vooraf individuele intakegesprekken om de verwachtingen van deelnemers goed af te stemmen op hetgeen kan worden geboden.

De besloten groepspagina Vrijwillige ouderenadvisering op de website van KBO-Brabant werd regelmatig voorzien van nieuwe informatie. Deze pagina was toegankelijk voor alle ouderenadviseurs (ook die van de andere seniorenverenigingen) en voor alle bestuursleden van KBO-Brabant. Op deze groepspagina was actuele informatie te vinden die voor VOA's en bestuursleden van belang is. Het hierin opgenomen centrale digitale registratiesysteem heeft tot doel om een geanonimiseerd overzicht te hebben van de vraag. Dit systeem is in 2018 vereenvoudigd.

Individuele belangenbehartiging:

Terugkomdagen VOA's en cliëntondersteuners

De terugkomdagen voor deze groepen zijn meer gericht op kennisoverdracht door externen. Bij deze bijeenkomsten wordt gezocht naar onderwerpen die interessant zijn voor VOA's én cliëntondersteuners, maar ook belangrijk om goed te kunnen functioneren. In 2018 was er onder meer aandacht voor ondervoeding bij senioren, voor ontwikkelingen Wmo, financiële consequenties van de Wet langdurige zorg, het stellen van grenzen door vrijwilligers en een manier om meer inzicht te krijgen in netwerken binnen een wijk. De terugkomdagen werden bezocht door 265 VOA's en cliëntondersteuners. In 2018 werd voor het eerst een vergoeding gevraagd voor de terugkomdagen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat niet gefactureerd werd aan Kringen of Afdelingen die daarvoor geen subsidie ontvangen.

Individuele belangenbehartiging:

Bijeenkomst bestuurders maart 2018

Op 29 maart organiseerde KBO-Brabant een bijeenkomst met 33 lokale bestuursleden over de opleiding van VOA's en cliëntondersteuners. In grote lijnen bleken bestuursleden tevreden

over de opzet van de opleidingen en de inhoud van het cursusmateriaal. Streven is om in de toekomst meer aandacht te besteden aan (signalering van) eenzaamheid en samenwerking tussen de verschillende disciplines.

Jubileum en Congres: KBO kleurt Brabant blauw

Op 9 december 1948 is de KBO in Brabant opgericht. Wij vierden dat op zaterdag 8 december tijdens ons congres bij Avans Hogeschool in 's-Hertogenbosch. Een zeer geslaagde dag met gevatte sprekers. Voorzitter Leo Bisschops opende de dag, gevolgd door de commissaris van de Koning, Wim van de Donk. Drie inhoudelijke bijdragen op ons jaarthema Blauwe Zones kwamen van David van Bodegom, Lowie van Doninck en Bert Mutsaers. In de middag presenteerden we onze nieuwe website en kwamen lokale Afdelingen aan het woord over activiteiten van vroeger en nu. De dag werd spetterend afgesloten met een optreden van Jimi Bellmartin, winnaar van The Voice Senior uit Vught. Er namen 330 mensen deel.

Tablet-project Ons Platform

Begin 2018 hebben diverse Kringen informatiebijeenkomsten georganiseerd over Ons Platform, om meer mensen te enthousiasmeren hiervan gebruik te maken. De bijeenkomsten zijn goed verlopen, er zijn een aantal gebruikers bijgekomen.

In enkele Afdelingen wordt het Platform actief gebruikt.

Project Ons Vitaal Brabant

In het project Ons Vitaal Brabant staan vitaliteit, positieve gezondheid en eigen verantwoordelijkheid voor gezondheid door en voor senioren centraal. In het project stellen we aan leden en andere senioren zogenoemde 'vitaliteitsmetingen' ter beschikking tijdens de zogenaamde vitaliteitsweken. KBO Kringen of Afdelingen zo'n week willen organiseren krijgen ondersteuning van KBO-Brabant. Binnen het project worden vrijwilligers opgeleid om de vitaliteits testen uit te voeren. Er is hulp bij communicatie en pr, een draaiboek en persoonlijke ondersteuning door de projectgroep. De organiserende KBO zorgt voor zaalruimte, vrijwilligers voor hand- en spandiensten, catering en lokale communicatie. Door de vitaliteitsweken jaarlijks te herhalen wordt de aandacht voor gezondheid en welzijn een onderdeel van het aanbod van KBO-Afdelingen, met daarop aansluitende activiteiten.

5 Wonen en Mobiliteit

LEDEN EN SENIOREN

• DIENSTVERLENING AAN LEDEN EN SENIOREN IN HET ALGEMEEN

Individuele belangenbehartiging

Ook in 2018 heeft KBO-Brabant vele vragen van leden behandeld op het gebied van wonen en mobiliteit. Zowel op locatie als telefonisch of per e-mail was een medewerker bereikbaar om advies te verlenen. Thema's die vooral aan de orde kwamen waren: de opstart van een wooninitiatief, de omgevingswet, regelgeving rondom mantelzorgwoningen, veiligheid in de woning, het gebruik van ANWB AutoMaatje in het eigen dorp, de lange wachttijden van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR), de uitval van bushaltes in de directe woonomgeving.

Collectieve belangenbehartiging:

ANWB AutoMaatje

In het voorjaar van 2018 is een tweede informatiebijeenkomst gehouden over ANWB AutoMaatje, een vervoersoplossing waarbij vrijwillige chauffeurs hun minder mobiele plaatsgenoten tegen een geringe onkostenvergoeding naar een bestemming brengen. In 2018 zijn dertien Brabantse gemeenten gestart met ANWB AutoMaatje.

Collectieve belangenbehartiging: Ikwilvervoer.nl

Ikwilvervoer.nl is een overzichtelijke reisplanner die reismogelijkheden bevat per openbaar vervoer, auto en fiets. Ook locaties van deel- en huurfietsen, deel- en huurauto's en parkeer-informatie worden vermeld. Inmiddels zijn nagenoeg alle Brabantse gemeenten aangesloten bij Ikwilvervoer.nl. KBO-Brabant brengt deze reisplanner onder de aandacht van de leden.

Collectieve belangenbehartiging:

Reizigersoverleg Brabant

In 2018 is in samenwerking met het Reizigersoverleg Brabant (ROB) in vijf gemeenten voorlichting gegeven over openbaar vervoer, met in aansluiting daarop een oefenrit met de bus en/of de trein in de eigen directe omgeving. Vertegenwoordiging van KBO-Brabant in de regionale werkgroepen en de Algemene Leden-

vergadering van het ROB is gewaarborgd en de samenwerking is versterkt.

Collectieve belangenbehartiging: VBOB-project Ouderen op weg naar contact

KBO-Brabant was in 2018 kartrekker vanuit de samenwerkende ouderenorganisaties van het project Ouderen op weg naar contact. Dit project is opgezet door Zet-Brabant en gefinancierd door Fonds Nuts-Ohra. Het behelst een inventarisatie van de vervoers(on)mogelijkheden in drie krimpgebieden en een handreiking voor senioren om hierin overzicht te krijgen. Het project loopt door tot eind 2018 en biedt de mogelijkheid om te bevorderen dat bij zichtbaar geworden hiaten een vervoersoplossing wordt gevonden.

Collectieve belangenbehartiging algemeen

In 2018 zijn in het kader van welzijn en zorg door KBO-Brabant persberichten gestuurd naar landelijke, provinciale en lokale pers, naar (Brabantse) Eerste en Tweede Kamerleden, naar fractievoorzitters en (waar relevant) naar colleges van B&W of leden van Provinciale Staten in Noord-Brabant. Een aantal van de artikelen en persberichten is geplaatst in Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad en BN/De Stem of op de websites van deze kranten. Het ging om de volgende persberichten:

- Toenemende veiligheidsrisico's langer thuiswonende ouderen (29 januari)
- Voorkomen systeeminfarct wonen en zorg ouderen (25 juni)

Nieuws van en over KBO-Brabant verscheen in/op:

- Website van Son en Breugel Verbindt: 1000ste rit AutoMaatje Son en Breugel (11 mei)
- Eindhovens Dagblad en Brabants Dagblad op voorpagina, over samenwerking van vier organisaties op gebied van veilig wonen, en bovendien artikel op website van Eindhovens Dagblad: Vangnet voor Veilig wonen ouderen (30 januari)

- In het kader van het provinciale programma Sociale Veerkracht heeft KBO-Brabant deelgenomen aan een Vlog, waarin aandacht is besteed aan het werk van VOA's, cliënt-ondersteuners en ANWB AutoMaatje

Ledenmagazine Ons besteedde in 2018 ook aandacht aan wonen en mobiliteit:

- Lekker op stap met ikwilvervoer.nl (maart)
- Dossier: Brede samenwerking voor veilig wonen (april)
- Geen hulp in de vakantie (mei)
- Dossier: Veilig op de elektrische fiets (september)
- Workshop Veilig Wonen, uw huis een fijne en veilige plek (september)
- Juridische Helpdesk: Is die klusser te vertrouwen? (september)
- Testrit OV-chipkaart: We willen de angst voor treinreizen wegnemen (oktober)
- Juridische Helpdesk: Mag de gemeente eisen dat ik verhuis? (november)
- Rondetafelgesprek met Tweede Kamerlid Erik Ronnes: Betere zorg en huisvesting voor senioren (november)
- De overwaarde van uw huis verzilveren? Kies verstandig (december)

Ledenvoordeel Mobiliteit

Automobilisten die de leeftijd van 75 jaar hebben bereikt én hun rijbewijs willen verlengen, zijn verplicht elke vijf jaar een medische keuring te ondergaan. Leden van KBO-Brabant krijgen op verschillende locaties korting op een rijbewijskeuring.

AFDELINGEN EN KRINGEN

• DIENSTVERLENING AAN AFDELINGEN EN KRINGEN

ANWB AutoMaatje

KBO-Brabant is partner van ANWB AutoMaatje. Een informatiebijeenkomst in het voorjaar van 2018, regelmatige publiciteit en actieve promotie hebben geleid tot een groeiend aantal gemeenten dat deel gaat nemen aan AutoMaatje. Doordat de ANWB al haar kennis, software, begeleiding, training en materiaal gratis beschikbaar stelt,

kunnen gemeenten snel en zonder grote investeringen deze vervoersservice opzetten. Het initiatief wordt lokaal georganiseerd en heeft geen winstoogmerk. KBO-Brabant ondersteunt Kringen en Afdelingen die in hun eigen gemeente deze dienst willen opzetten. In 2018 konden senioren in dertien gemeenten gebruikmaken van AutoMaatje. Ook vanuit de KBO-Kringen hebben senioren zich aangemeld als vrijwillige chauffeur.

Project Veilig wonen

In 2018 is KBO-Brabant samen met het Rode Kruis, de Brandweer en de Gemeenschappelijke Hulpverleningsorganisaties in de Regio (GHOR) gestart met het project Veilig wonen, waarbij vrijwilligers zijn opgeleid om workshops te geven over veiligheid in de woonsituatie. In 2018 zijn tien workshops gehouden, die werden aangeboden aan Afdelingen. Van een van deze bijeenkomsten verscheen een reportage in ledenmagazine Ons.

Eind 2018 is de samenwerking binnen dit project met externe partijen gestopt. KBO-Brabant geeft in 2019 op eigen kracht een vervolg aan dit project.

Voorlichting Openbaar Vervoer

Ook in 2018 heeft KBO-Brabant in samenwerking met het Reizigersoverleg Brabant (ROB) vijf keer voorlichtingen gehouden op aanvraag van Afdelingen over het openbaar vervoer. Van een van deze bijeenkomsten verscheen een reportage in ledenmagazine Ons.

Expertteam Wonen

In 2018 is het Expertteam Wonen opgestart; deskundigen met uiteenlopende expertise op het gebied van wonen. Gemeentelijke KBO-Kringen die vragen hebben, kunnen van leden van het expertteam aanwijzingen krijgen om te komen tot een passende aanpak van hun belangenbehartiging op lokaal niveau. Daarnaast kan het expertteam als geheel body geven aan de belangenbehartiging op bovenlokale schaal.

Het expertteam onderzoekt waar zich aanknopingspunten bevinden om het thema 'wonen van senioren' hoger op de politieke agenda te krijgen, welke partners daarbij van belang zijn, welke strategie past en welke rol KBO-Brabant als belangenbehartiger van senioren in deze verdere aanpak kan spelen.

Het Expertteam Wonen heeft in 2018 tweemaal vergaderd. De heer Henk Geene heeft zijn opvattingen over de ouderenzorg zoals beschreven in zijn boek 'Herziening van het stelsel van ouderenzorg' gedeeld.

6 Inkomen en Werk

LEDEN EN SENIOREN

• DIENSTVERLENING AAN LEDEN EN SENIOREN IN HET ALGEMEEN

Individuele belangenbehartiging:

Belastingsservice

KBO-Brabant is uitvoerder van de belastingsservice voor kwetsbare senioren. Tot en met 2016 nam KBO-Brabant hiervoor namens het VBOB deel in het belastingproject van de landelijke ouderenbonden Unie KBO, PCOB en ANBO. Als gevolg van het verdwijnen van de landelijke subsidie door de belastingdienst voerden de landelijke bonden een nieuw systeem in dat er toe zou leiden dat cliënten van belastinginvullers een extra bijdrage door middel van automatische incasso zouden moeten betalen. Het VBOB bestuur en het bestuur van KBO-Brabant besloten gezamenlijk om niet mee te gaan met deze belastingsservice nieuwe stijl. Dit betekende dat de belastingsservice in Noord-Brabant onafhankelijk van het landelijke project werd voortgezet.

De belastingsservice is bedoeld voor senioren met de AOW-leeftijd die een laag inkomen hebben. Voor deze groep zijn binnen het project Belastingsservice ruim 550 zeer betrokken belastinginvulhulpen actief. Tezamen vulden zij in 2018 de belastingaangiften van ongeveer 20.000 senioren in Noord-Brabant in. Er namen 31 vrijwilligers deel aan de basisopleiding voor startende belastinginvulhulpen. Na een evaluatie over de Campagne IB-2017 is er besloten om in januari en februari 2018 alle belastinginvulhulpen uit te nodigen voor een praktijkbijeenkomst.

Individuele belangenbehartiging:

Administratieve ondersteuning

Binnen het project Administratieve ondersteuning, dat in de wandelgangen ook wel Thuisadministratie genoemd wordt, wordt hulp verleend aan mensen die tijdelijk of langdurig niet meer in staat zijn om zelfstandig hun administratie bij te houden. Er zijn inmiddels ongeveer 170 administratieve ondersteuners, die vanuit Afdelingen senioren thuis helpen. In 2018 zijn tien nieuwe administratieve ondersteuners opgeleid.

Collectieve belangenbehartiging algemeen

In 2018 zijn in het kader van inkomen en werk door KBO-Brabant persberichten naar landelijke, provinciale en lokale pers en naar (Brabantse) Eerste en Tweede Kamerleden verstuurd.

Een aantal van de artikelen en persberichten is geplaatst in Brabants Dagblad, Eindhovens Dagblad en BN/De Stem of op de websites van deze kranten. Het ging om de volgende persberichten:

- KBO-belastinginvulhulp vult 100.000ste formulier in (7 maart)
- Wat is er toch mis met ons pensioen (15 november)
- Vakbonden hebben gelijk, maar hoe nu verder met ons pensioenstelsel? (27 november)

Nieuws van en over KBO-Brabant verscheen in/op:

- Website en krant MooiBernheze: Belastinginvulhulp Heeswijk-Dinther vult 100.000ste formulier in (7 maart)
- Eindhovens Dagblad, opinieartikel: Pensioenfondsen moeten zich onnodig arm rekenen (17 november)
- Algemeen Dagblad, opinieartikel: Simpel sommetje leert: pensioen kan omhoog (24 november)

Bovendien stonden in het ledenmagazine *Ons* gedurende het jaar de volgende artikelen en interviews met gezaghebbenden:

- Dossier: Wat te doen met (veel) geld (januari)
- Ons recht: In geldnood door eigen bijdrage verpleeghuis (maart)
- Dossier: Krijg waar u recht op heeft, belastingaangifte (maart)
- Reportage: Dilemma: hoe bereik je senioren in stille armoede? (april)
- Ons recht: Trap er niet in, vijf voorbeelden van misleidende verkooppraktijken (april)
- Dossier: Zorgkosten: wie betaalt wat? (mei)
- Interview met presentator Cees Grimbergen: De pensioenwereld is amoreel geworden (augustus)

- Juridische Helpdesk: Is mijn testament nog geldig? (augustus)
- Dossier: Blijf alert op veranderingen in zorgverzekering (oktober)

Collectieve belangenbehartiging:

Inkomen-pensioenen

KNVG en NVOG - en daarmee ook KBO-Brabant - hebben onderzoeksbureau Motivaction gevraagd onafhankelijk onderzoek te doen naar de mening van burgers omtrent het pensioenstelsel. De uitkomsten van deze enquête zijn gepresenteerd op een debatmanifestatie over het pensioenstelsel op 19 november in de Jaarbeurs van Utrecht in aanwezigheid van minister Koolmees.

Ook riepen wij op om het pensioenmanifest van Omroep Max te ondertekenen. Bijna 100.000 Nederlanders deden dat. Het pleit voor simpelere, eerlijkere en goedkopere pensioenen.

Op 19 november is dit in Utrecht aan minister Koolmees overhandigd.

Collectieve belangenbehartiging:

Inkomen-hypotheek

Onderdeel van de belastingplannen van kabinet Rutte III vormt de afschaffing van een belastingvoordeel voor huiseigenaren die hun hypotheek vrijwel volledig hebben afgelost. De wet die dit belastingvoordeel regelt is bekend onder de naam Wet Hillen. Nadat zowel Tweede Kamer als Eerste Kamer instemden met afschaffing van deze Wet Hillen is bij de Kiesraad een verzoek ingediend voor een referendum over de afschaffing van deze Wet.

KBO-Brabant verzocht Afdelingen mee te werken om bijvoorbeeld bij de verspreiding van het februari-nummer van 'Ons' een formulier te voegen voor leden om te ondertekenen. Helaas leverden alle acties die in heel Nederland zijn gehouden niet de nodige 300.000 handtekeningen op.

AFDELINGEN EN KRINGEN

• DIENSTVERLENING AAN AFDELINGEN EN KRINGEN

Individuele belangenbehartiging:

Belastingsservice

De Belastingsservice voor senioren wordt door vrijwilligers van de lokale Afdelingen van de seniorenverenigingen uitgevoerd. De Afdelingen worden daarbij ondersteund. Deze ondersteuning bestaat uit een opleiding voor starters en praktijkbijeenkomsten voor alle belastinginvullers, een helpdesk en technische ondersteuning door vier fiscalisten.

Afdelingen konden in de periode juni tot en met september nieuwe kandidaten voor deze vrijwilligersfunctie aanmelden. In 2018 zijn 31 belastinginvulhulpen opgeleid. In 31 bijeenkomsten namen in totaal 475 deelnemers deel aan de jaarlijkse bijscholing voor belastinginvulhulpen.

Individuele belangenbehartiging:

Administratieve ondersteuning

In 2018 zijn tien vrijwilligers opgeleid als administratieve ondersteuner, waardoor er nu in totaal zo'n 170 actief zijn. Zij zijn vanuit Afdelingen werkzaam voor leden en niet-leden. Vanuit het bureau KBO-Brabant wordt ondersteuning verleend. Ook verleent het bureau ondersteuning aan Afdelingen bij het inrichten van een dienst Administratieve ondersteuning.

Expertteam Armoede

KBO-Brabant krijgt meer en meer signalen dat mensen met alleen AOW of een klein aanvullend pensioen moeite hebben om rond te komen. In 2018 zijn verschillende activiteiten uitgevoerd om zicht te krijgen op de problematiek en vooral op de manier waarop we leden en vrijwilligers

kunnen ondersteunen in het vinden van oplossingen. Zo werd op 13 maart een geslaagde bijeenkomst georganiseerd over armoede en sociale uitsluiting. Als vervolg daarop is een handreiking armoedebeleid opgesteld, met informatie en suggesties voor Afdelingen en Kringen die lokaal actie willen ondernemen. Een aantal experts op het onderwerp heeft zich verzameld in een Expertteam Armoede dat steun geeft aan lokale initiatieven. Als een van de eerste activiteiten probeert het team een indruk te krijgen van de omvang van armoede en 'weinig geld' in de verschillende Brabantse gemeenten. Het team gaat in 2019 meer suggesties formuleren voor lokaal beleid.

7. Financiën

De financiële jaarstukken worden voorafgaande aan iedere Algemene Vergadering in de Adviescommissie Financiën besproken.

• ADVIESCOMMISSIE FINANCIËN

De adviescommissie is in 2018 zeven keer voor overleg bijeen geweest.

In de vergadering van 11 april 2018 is een positief advies uitgebracht aan het Algemeen Bestuur inzake het financieel verslag 2017.

Hierbij is aangegeven dat naar het Regionaal Beraad en de Algemene Vergadering een gecompriëerde versie van het financieel verslag wordt gepresenteerd.

In de vergadering van 12 september 2018 is een positief advies uitgebracht inzake de begroting 2019.

• JAARREKENING

In het verslagjaar 2018 zijn de op basis van het werkplan 2018 voorgenomen activiteiten grotendeels uitgevoerd. De kosten van de opleidingen zijn grotendeels door KBO-Brabant gedragen. Waar gemeenten een bijdrage leveren aan deze kosten, zijn deze doorbelast. Er zijn positieve verschillen te constateren tussen begroting en realisatie. Deze hebben een incidenteel karakter en worden nader toegelicht in het financieel verslag over 2018. Deze verschillen hebben ertoe geleid dat het saldo resultaat over 2018 uiteindelijk 101.694 euro positief was.

Het eigen vermogen van KBO-Brabant aan het einde van het verslagjaar bedraagt 937.289 euro. Van dit eigen vermogen is 302.198 opgenomen in bestemmingsreserves. Voorgesteld wordt van het positief exploitatie-resultaat 2018 ad 74.500 euro toe te voegen aan bestemmingsreserves en het restant van 27.194 euro aan het eigen vermogen (kapitaal).

Bijlage 1

• ALGEMEEN BESTUUR

De heer L. Bisschops	Best	voorzitter	
De heer G. Mustert	Vught	secretaris	
De heer W. van Erp	Liempde	penningmeester	
De heer F. van den Boomen	Asten	bestuurslid	<i>tot 28-6-2018</i>
De heer J. Donkers	Hoeven	bestuurslid	<i>tot 29-11-2018</i>
De heer W. Fijten	Asten	bestuurslid	<i>per 29-11-2018</i>
De heer W. Hendrikx	Etten-Leur	bestuurslid	<i>per 28-6-2018</i>
De heer J. Hoevenaars	Elsendorp	bestuurslid	<i>per 28-6-2018</i>
De heer J. Lamers	Overloon	bestuurslid	<i>tot 29-11-2018</i>
De heer F. Maas	Berkel-Enschot	bestuurslid	<i>per 29-11-2018</i>
Mevrouw G. Noij	Tilburg	bestuurslid	<i>tot 29-11-2018</i>
De heer S. Vermeulen	Bergen op Zoom	bestuurslid	<i>per 29-11-2018</i>
De heer N. van Vught	Rijkevoort	bestuurslid	

• REGIOCONTACTBESTUURDERS VANUIT HET ALGEMEEN BESTUUR

Midden-Brabant	De heer F. Maas		<i>per 29-11-2018</i>
	De heer G. Mustert		
	Mevrouw G. Noij		<i>tot 29-11-2018</i>
Noordoost-Brabant	De heer W. van Erp		<i>per 29-11-2018</i>
	De heer J. Lamers		<i>tot 29-11-2018</i>
	De heer N. van Vught		
West-Brabant	De heer J. Donkers		<i>tot 29-11-2018</i>
	De heer W. Hendrikx		<i>per 28-6-2018</i>
	De heer S. Vermeulen		<i>per 29-11-2018</i>
Zuidoost-Brabant	De heer F. van den Boomen		<i>tot 28-6-2018</i>
	De heer W. van Erp		<i>tot 29-11-2018</i>
	De heer W. Fijten		<i>per 29-11-2018</i>
	De heer J. Hoevenaars		<i>per 28-6-2018</i>

Bijlage 2

• SAMENSTELLING BESTUUR STICHTING STEUNFONDS KBO-BRABANT

De heer F. van Beerendonk	Best	voorzitter	
De heer M. van Peer	Beek	secretaris/penningmeester	
De heer W. van Erp	Liempde	bestuurslid	
De heer J. Lamers	Overloon	bestuurslid	<i>tot 29-11-2018</i>
Mevrouw E. Teune-Kasbergen	Haaren	bestuurslid	
De heer N. van Vught	Rijkevoort	bestuurslid	
Mevrouw W. Schrover	's-Hertogenbosch	ambtelijk secretaris	

• VERTEGENWOORDIGING KBO-BRABANT IN BESTUUR VERENIGDE BONDEN OVERLEG BRABANT (VBOB)

De heer F. van Beerendonk	Best	voorzitter	<i>tot 30-6-2018</i>
De heer G. Mustert	Vught	vereffenaar	<i>tot 29-12-2018</i>

• VERTEGENWOORDIGING KBO-BRABANT IN BESTUUR KOEPEL VAN NEDERLANDSE VERENIGINGEN VAN GEPENSIONEERDEN (KNVG)

De heer N. van Vught	Rijkevoort	bestuurslid	
----------------------	------------	-------------	--

Bijlage 3

• WERKGROEP IDENTITEIT & ZINGEVING

De heer M. Dollevoet	Berlicum	voorzitter	
De heer W. Kalb	Eindhoven	geestelijk adviseur	
De heer M. van Duijnhoven	Mierlo		
Mevrouw E. Geelen	's-Hertogenbosch	beleidsmedewerker	
Mevrouw R. Mes	Vught		
Mevrouw M. Meul	Breda		<i>per 1-11-2018</i>
De heer G. Mustert	Vught	aandachtsbestuurder	<i>per 29-11-2018</i>
Mevrouw G. Noij	Tilburg	aandachtsbestuurder	<i>tot 29-11-2018</i>
Mevrouw G. Soerland	Valkenswaard		<i>tot 22-1-2018</i>
Mevrouw Verbraak	Tilburg		<i>per 1-11-2018</i>
De heer J. Vermunt	Hoeven		

• ADVIESCOMMISSIE BELEID

Mevrouw G. van Helmond	Eindhoven	voorzitter	
De heer H. van den Acker	Sprang Capelle		<i>per 7-11-2018</i>
Mevrouw C. Adriaansen	Roosendaal		<i>tot 6-5-2018</i>
De heer F. van den Boomen	Asten	aandachtsbestuurder	<i>tot 28-6-2018</i>
De heer E. Boonstra	Oss		
De heer N. Deryckere	Tilburg		<i>per 20-6-2018</i>
De heer M. Dollevoet	Berlicum		
De heer F. van Dongen	Riel		
De heer C. van den Heuvel	Rosmalen		<i>per 7-11-2018</i>
De heer P. Kisters	's-Hertogenbosch		
De heer W. Kop	Eindhoven	beleidsmedewerker	<i>tot 15-8-2018</i>
De heer P. Krekels	Helenaveen		
De heer B. Martens	Ulvenhout		
De heer A. de Mol	Loosbroek		
De heer C. Raats	Baarle-Nassau		
De heer T. Schevers	Sint-Oedenrode		
De heer G. Slagers	Best		
De heer F. de Vroomen	Goirle		<i>tot 15-6-2018</i>
De heer N. van Vught	Rijkevoort	aandachtsbestuurder	<i>per 28-6-2018</i>

• ADVIESCOMMISSIE FINANCIËN

De heer J. Heemskerk	Megen	voorzitter	
De heer P. Bax	Bergeijk		
De heer A. Beex	Middelrode		
De heer W. Bles	Hilvarenbeek		
De heer H. van der Bruggen	Rosmalen		
De heer M. Eijkemans	Loon op Zand		
De heer W. van Erp	Liempde	aandachtsbestuurder	
De heer J. van Es	Bergen op Zoom		
De heer P. Jansen	Valkenswaard		<i>tot 1-2-2018</i>
De heer C. Jaspers	Ossendrecht		
De heer J. Knapen	Heusden		
De heer W. Kuijpers	Luijksgestel		<i>per 12-9-2018</i>
De heer F. Maas	Berkel-Enschot		<i>tot 29-11-2018</i>
De heer O. Nouwens	's-Hertogenbosch	financieel medewerker	
De heer P. van Oosterhout	Stabroek		<i>per 14-11-2018</i>

• ADVIESCOMMISSIE EVALUATIE TUSSEN-NIVEAU (AD HOC)

De heer F. van den Boomen	Asten	namens AB KBO-Brabant	
De heer M. Dollevoet	Berlicum	namens RB Noordoost-Brabant	
De heer J. van Doorn	Reusel	namens RB Zuidoost-Brabant	
De heer T. Ermers	Langenboom	namens RB Noordoost-Brabant	
De heer W. van Erp	Liempde	namens AB KBO-Brabant	
De heer W. Kop	Eindhoven	ondersteuning vanuit bureau	
De heer F. Maas	Berkel-Enschot	namens RB Midden-Brabant	
De heer B. Martens	Ulvenhout	namens RB West-Brabant	
De heer F. Monchen	Oisterwijk	namens RB Midden-Brabant	
De heer S. van den Nieuwenhof	Eindhoven	uitvoerder onderzoek	
De heer C. Raats	Baarle-Nassau	namens RB West-Brabant	
Mevrouw W. Schrover	's-Hertogenbosch	ondersteuning vanuit bureau	
De heer J. Spoorenberg	Borkel en Schaft	namens RB Zuidoost-Brabant	
De heer P. Vermulst	Eindhoven	uitvoerder onderzoek	

• REGIONAAL BERAAD

De heer H. Dittner	Asten	voorzitter Zuidoost-Brabant	
De heer B. Martens	Ulvenhout	voorzitter West-Brabant	
De heer F. Monchen	Oisterwijk	voorzitter Midden-Brabant	
Mevrouw B. van der Sloot	Liempde	voorzitter Noordoost-Brabant	

Bijlage 4

• MEDEWERKERS KBO-BRABANT

Mevrouw W. Schrover	directeur	
De heer W. Kop	beleidsmedewerker	
Mevrouw E. Mostert	beleidsmedewerker	
Mevrouw M. Pette	beleidsmedewerker	
Mevrouw J. Cuppers	communicatiemedewerker	
Mevrouw E. Geelen	communicatiemedewerker	
Mevrouw M. Hageman	communicatiemedewerker	
De heer O. Nouwens	financieel medewerker	
Mevrouw K. Roelofs-Vogel	ICT-medewerker	
Mevrouw C. Bijnen	secretaresse	
Mevrouw F. Gosma	secretaresse	
Mevrouw S. Hulsenboom	secretaresse	
Mevrouw L. Aalten	huishoudelijk medewerker	
Mevrouw Y. Geenen-van Deinsen	huishoudelijk medewerker	<i>tot 31-12-2018</i>

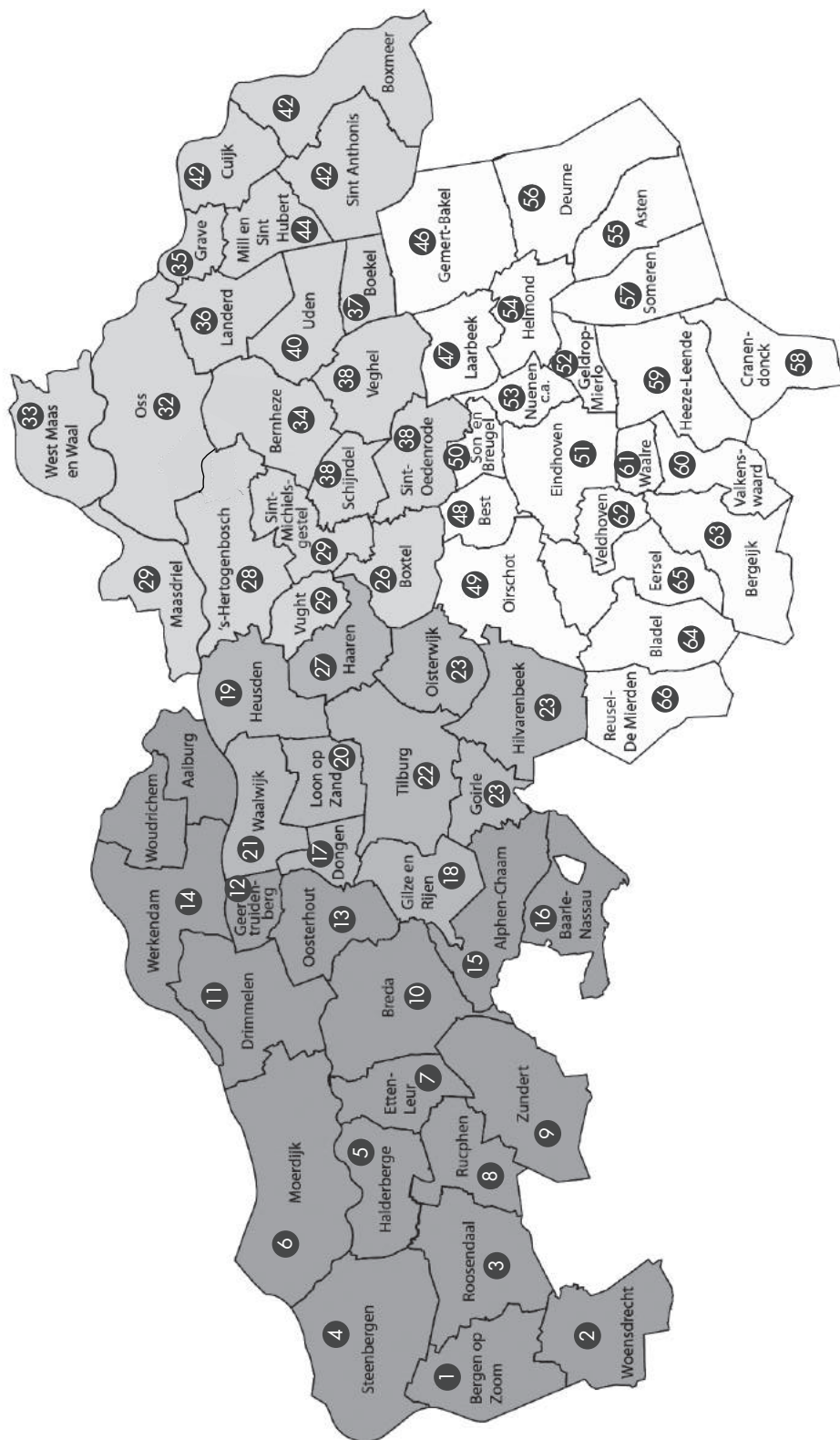
• TAAKVERDELING BELEIDSMEDEWERKERS NAAR BELEIDSTERREINEN

Welzijn en Zorg:	mevrouw M. Pette	
Wonen en Mobiliteit:	mevrouw E. Mostert	
Inkomen en Werk:	de heer W. Kop	<i>tot 15-8-2018</i>
	de heer O. Nouwens	<i>per 15-8-2018</i>

Bijlage 5

• REGIO'S MET KRINGINDELING

- Regio West-Brabant** Kringen 1 tot en met 16
- Regio Midden-Brabant** Kringen 17 tot en met 23; en 27
- Regio Noord-Brabant** Kringen 26, 28, 29, 32 tot en met 38, 40, 42 en 44
- Regio Zuidoost-Brabant** Kringen 46 tot en met 66

Bijlage 6

• REGIO-OVERZICHT MET KRINGEN, AFDELINGEN EN LEDENAANTALLEN

Regio West-Brabant

KRING 1 BERGEN OP ZOOM

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	1421	1450
Halsteren	Bergen op Zoom	170	169
Lepelstraat	Bergen op Zoom	85	82
Totaal		1676	1701

KRING 2 WOENS DreCHT

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Hoogerheide/Woensdrecht	Woensdrecht	378	365
Huijbergen	Woensdrecht	218	214
Ossendrecht	Woensdrecht	423	418
Putte	Woensdrecht	330	360
Totaal		1349	1357

KRING 3 ROOSENDAAL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Heerle/Moerstraten	Roosendaal	223	217
Nispen	Roosendaal	354	342
Roosendaal	Roosendaal	1839	1849
Wouw	Roosendaal	280	258
Wouwse Plantage	Roosendaal	105	97
Totaal		2801	2763

KRING 4 STEENBERGEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Dinteloord	Steenbergen	152	138
Kruisland	Steenbergen	283	263
Nieuw-Vossemeer	Steenbergen	244	243
Steenbergen	Steenbergen	386	373
Welberg	Steenbergen	79	77
Totaal		1144	1094

KRING 5 HALDERBERGE

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Hoeven	Halderberge	590	607
Oud Gastel	Halderberge	394	411
Oudenbosch	Halderberge	776	777
Stampersgat	Halderberge	138	130
Totaal		1898	1925

KRING 6 MOERDIJK

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Fijnaart	Moerdijk	208	211
Klundert	Moerdijk	107	108
Langeweg	Moerdijk	66	65
Moerdijk-Dorp	Moerdijk	38	39
Noordhoek	Moerdijk	101	100
Standdaarbuiten	Moerdijk	162	165
Zevenbergen	Moerdijk	192	175
Zevenbergschen Hoek	Moerdijk	116	108
Totaal		990	971

KRING 7 ETTEN-LEUR

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Etten-Leur Centrum/Zuid	Etten-Leur	1386	1424
Leur	Etten-Leur	514	516
Totaal		1900	1940

KRING 8 RUCPHEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Rucphen	Rucphen	352	331
Schijf	Rucphen	188	227
Sprundel	Rucphen	421	427
St. Willebrord	Rucphen	216	249
Zegge	Rucphen	245	238
Totaal		1422	1472

KRING 9 ZUNDERT

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Achtmaal	Zundert	255	250
Klein Zundert	Zundert	314	310
Rijsbergen	Zundert	555	541
Wernhout	Zundert	266	271
Zundert	Zundert	381	350
Totaal		1771	1722

KRING 10 BREDA

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Bavel	Breda	412	387
Breda Noord ¹	Breda	349	311
Breda Oost	Breda	136	123
Breda West	Breda	226	231
Breda Zuid	Breda	329	313
Haagse Beemden	Breda	248	271
Liesbos	Breda	142	141
Prinsenbeek	Breda	1217	1196
Teteringen	Breda	399	384
Ulvenhout	Breda	623	612
Totaal		4081	3969

¹ Afdeling opgeheven per 31-12-2018, leden toegetreden tot andere Afdelingen

KRING 11 DRIMMELEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Hooge Zwaluwe	Drimmelen	99	105
Lage Zwaluwe	Drimmelen	175	180
Made	Drimmelen	617	620
Terheijden	Drimmelen	231	227
Wagenberg	Drimmelen	136	132
Totaal		1258	1264

KRING 12 GEERTRUIDENBERG

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Geertruidenberg	Geertruidenberg	196	187
Raamsdonk	Geertruidenberg	186	173
Raamsdonksveer	Geertruidenberg	133	133
Totaal		515	493

KRING 13 OOSTERHOUT

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Den Hout	Oosterhout	150	160
Dorst	Oosterhout	80	78
Oosteind	Oosterhout	100	91
Oosterhout Stad	Oosterhout	1458	1459
Totaal		1788	1788

KRING 14 WERKENDAM

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Hank	Werkendam	249	236
Totaal		249	236

KRING 15 ALPHEN-CHAAM

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Alphen	Alphen-Chaam	538	518
Chaam	Alphen-Chaam	585	591
Galder/Strijbeek	Alphen-Chaam	83	90
Totaal		1206	1199

KRING 16 BAARLE-NASSAU

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Baarle-Nassau	Baarle-Nassau	760	776
Ulicoten	Baarle-Nassau	168	176
Totaal		928	952

Totaal regio West-Brabant		24976	24846
----------------------------------	--	--------------	--------------

Regio Midden-Brabant**KRING 17 DONGEN**

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Dongen	Dongen	800	803
Totaal		800	803

KRING 18 GILZE EN RIJEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Gilze	Gilze en Rijen	985	959
Hulten	Gilze en Rijen	34	30
Molenschot	Gilze en Rijen	236	225
Rijen	Gilze en Rijen	1340	1332
Totaal		2595	2546

KRING 19 HEUSDEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Drunen	Heusden	935	898
Elshout	Heusden	257	263
Haarsteeg	Heusden	188	187
Herpt	Heusden	31	30
Nieuwkuijk	Heusden	157	139
Vliedberg	Heusden	189	169
Vlijmen Dorp	Heusden	397	394
Totaal		2154	2080

KRING 20 LOON OP ZAND

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
De Moer	Loon op Zand	104	95
Kaatsheuvel	Loon op Zand	1056	1081
Loon op Zand	Loon op Zand	895	872
Totaal		2055	2048

KRING 21 WAALWIJK

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Waalwijk	Waalwijk	1447	1538
Waspik	Waalwijk	531	513
Totaal		1978	2051

KRING 22 TILBURG

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Berkel-Enschot	Tilburg	1541	1560
De Goede Herder	Tilburg	158	166
Goirke-Hasselt	Tilburg	210	199
Groenewoud	Tilburg	289	274
Groeseind	Tilburg	153	143
Heikant/Quirijnstok	Tilburg	470	499
't Heike	Tilburg	284	275
Koningshaven	Tilburg	57	52
Korvel	Tilburg	80	77
Petrus en Paulus	Tilburg	218	233
Reeshof	Tilburg	471	559
Sacrament	Tilburg	139	124
St. Anna	Tilburg	89	105
St. Maarten/De Reit	Tilburg	235	218
Stokhasselt	Tilburg	153	157
Theresia	Tilburg	145	146
Trouwlaan	Tilburg	122	124
Udenhout	Tilburg	1131	1123
Vredesparochie	Tilburg	68	60
Wandelbos	Tilburg	206	207
Westend	Tilburg	68	58
Totaal		6287	6359

KRING 23 BEEKLAND

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Goirle	Goirle	1358	1341
Riel	Goirle	364	349
Diessen	Hilvarenbeek	700	692
Hilvarenbeek	Hilvarenbeek	1213	1189
Moergestel	Oisterwijk	733	740
Oisterwijk	Oisterwijk	1778	1698
Totaal		6146	6009

KRING 27 HAAREN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Biezenmortel	Haaren	88	83
Esch	Haaren	214	218
Haaren	Haaren	1108	1090
Totaal		1410	1391

Totaal regio Midden-Brabant	23425	23287
------------------------------------	--------------	--------------

Regio Noordoost-Brabant**KRING 26 BOXTEL**

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Boxtel	Boxtel	1949	1994
Liempde	Boxtel	489	494
Totaal		2438	2488

KRING 28 'S HERTOGENBOSCH

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Centrum-Zuid	's-Hertogenbosch	407	393
Groot-West	's-Hertogenbosch	384	384
Noord-Maaspoort	's-Hertogenbosch	296	268
Nuland	's-Hertogenbosch	487	478
Rosmalen	's-Hertogenbosch	2514	2523
Vinkel	's-Hertogenbosch	271	255
Totaal		4359	4301

KRING 29 MAAS-DOMMEL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Ammerzoden	Maasdriel	456	451
Maasdriel	Maasdriel	907	901
Berlicum	St. Michielsgestel	937	918
Den Dungen	St. Michielsgestel	419	492
Gemonde	St. Michielsgestel	144	137
St. Michielsgestel	St. Michielsgestel	798	793
Vught	Vught	431	391
Totaal		4092	4083

KRING 32 OSS

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Berghem	Oss	562	561
Don Bosco	Oss	169	159
Geffen	Oss	362	354
Gerardus Majella ¹	Oss	26	
H. Hart/Vlashoek	Oss	258	260
Haren	Oss	70	70
Herpen	Oss	330	316
Het Zuiderlicht	Oss	111	104
Krinkelhoek-Centrum	Oss	111	125
Lith	Oss	251	250
Lithoijen	Oss	110	118
Macharen	Oss	108	106
Megen	Oss	168	170
Overlangel	Oss	89	89
Ravenstein	Oss	565	571
Ruwaard	Oss	511	508
Sacrament	Oss	53	44
Ussen	Oss	129	150
Totaal		3983	3955

¹ Afdeling opgeheven per 01-09-2017, leden naar Krinkelhoek-Centrum

KRING 33 WEST MAAS EN WAAL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Beneden-Leeuwen	West Maas en Waal	596	602
Totaal		596	602

KRING 34 BERNHEZE

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Dinther	Bernheze	513	545
Heesch	Bernheze	1202	1185
Heeswijk	Bernheze	395	401
Loosbroek	Bernheze	188	182
Nistelrode	Bernheze	740	742
Vorstenbosch	Bernheze	282	300
Totaal		3320	3355

KRING 35 GRAVE

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Escharen	Grave	79	76
Gassel	Grave	123	120
Grave	Grave	512	498
Velp	Grave	110	101
Totaal		824	795

KRING 36 LANDERD

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Reek	Landerd	230	227
Schaijk	Landerd	804	785
Zeeland	Landerd	646	633
Totaal		1680	1645

KRING 37 BOEKEL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Boekel	Boekel	864	862
Venhorst	Boekel	189	191
Totaal		1053	1053

KRING 38 MEIERIJSTAD

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Schijndel Boschweg	Schijndel	321	314
Schijndel Centrum	Schijndel	803	799
Schijndel Hoevenbraak	Schijndel	512	504
Schijndel Wijbosch	Schijndel	228	235
Sint-Oedenrode Boskant	Sint-Oedenrode	156	151
Sint-Oedenrode Centrum	Sint-Oedenrode	1443	1448
Sint-Oedenrode Nijnsel	Sint-Oedenrode	136	129
Sint-Oedenrode Olland	Sint-Oedenrode	92	90
Eerde	Veghel	225	218
Erp	Veghel	757	747
Mariaheide	Veghel	200	194
Veghel	Veghel	1548	1615
Zijtaart	Veghel	232	229
Totaal		6653	6673

KRING 40 UDEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Odiliapeel	Uden	402	412
Uden	Uden	2290	2287
Volkel	Uden	475	455
Totaal		3167	3154

KRING 42 LAND VAN CUIJK

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Beugen	Boxmeer	184	185
Boxmeer	Boxmeer	1210	1179
Maashees	Boxmeer	114	110
Oeffelt	Boxmeer	266	258
Overloon	Boxmeer	728	699
Rijkevoort	Boxmeer	236	236
Sambeek	Boxmeer	251	249
Vierlingsbeek/Groeningen	Boxmeer	350	375
Vortum-Mullem	Boxmeer	86	83
Beers Linden	Cuijk	176	172
Cuijk Centrum	Cuijk	502	492
Cuijk Noord Katwijk	Cuijk	374	367
Haps	Cuijk	312	306
St. Agatha	Cuijk	89	86
Vianen	Cuijk	149	150
Landhorst	Sint Anthonis	133	123
Ledeacker	Sint Anthonis	94	90
Oploo	Sint Anthonis	221	211
Sint Anthonis	Sint Anthonis	556	533
Stevensbeek	Sint Anthonis	92	88
Wanroij	Sint Anthonis	440	417
Westerbeek	Sint Anthonis	109	109
Totaal		6672	6518

KRING 44 MILL EN SINT HUBERT

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Langenboom	Mill en Sint Hubert	258	238
Mill	Mill en Sint Hubert	647	628
Sint Hubert	Mill en Sint Hubert	156	156
Wilbertoord	Mill en Sint Hubert	178	181
Totaal		1239	1203

Totaal regio Noordoost-Brabant	40076	39825
---------------------------------------	--------------	--------------

Regio Zuidoost-Brabant

KRING 46 GEMERT-BAKEL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Bakel	Gemert-Bakel	549	538
De Mortel	Gemert-Bakel	143	151
De Rips	Gemert-Bakel	212	199
Elsendorp	Gemert-Bakel	111	115
Gemert	Gemert-Bakel	1201	1210
Handel	Gemert-Bakel	235	230
Milheeze	Gemert-Bakel	258	294
Totaal		2709	2737

KRING 47 LAARBEEK

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Aarle-Rixtel	Laarbeek	652	656
Beek en Donk	Laarbeek	780	749
Lieshout	Laarbeek	769	757
Mariahout	Laarbeek	242	234
Totaal		2443	2396

KRING 48 BEST

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Best	Best	1593	1608
Totaal		1593	1608

KRING 49 OIRSCHOT

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Oirschot	Oirschot	1309	1279
Oost-, West- en Middelbeers	Oirschot	851	830
Totaal		2160	2109

KRING 50 SON EN BREUGEL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Breugel	Son en Breugel	223	237
Son	Son en Breugel	259	247
Totaal		482	484

KRING 51 EINDHOVEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Acht	Eindhoven	191	189
Genderdal ¹	Eindhoven	64	
Gestelse Ontginning	Eindhoven	321	335
Heilig Hart	Eindhoven	69	69
Jagershoef	Eindhoven	346	359
Judas Taddeus	Eindhoven	186	184
Lievendaal	Eindhoven	173	185
Lucas	Eindhoven	238	232
Michael	Eindhoven	114	111
St. Antonius Villapark	Eindhoven	270	264
St. Trudo	Eindhoven	147	147
St. Vincentius a Paulo St. Jan	Eindhoven	131	120
Stratum	Eindhoven	255	234
Woensel Noord	Eindhoven	207	204
Woensel Oost	Eindhoven	553	542
Totaal		3265	3175

¹ Afdeling opgeheven per 01-02-2017, leden naar Gestelse Ontginning

KRING 52 GELDROP-MIERLO

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Geldrop	Geldrop-Mierlo	1255	1215
Totaal		1255	1215

KRING 53 NUENEN C.A.

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Nuenen	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	1741	1729
Totaal		1741	1729

KRING 54 HELMOND

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Bernadette	Helmond	440	451
Brouwhuis	Helmond	506	471
St. Lucia	Helmond	607	664
St. Trudo	Helmond	670	655
Totaal		2223	2241

KRING 55 ASTEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Asten Heusden	Asten	372	391
Asten Ommel	Asten	1617	1588
Totaal		1989	1979

KRING 56 DEURNE

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Deurne Centrum	Deurne	648	628
Deurne H. Geest	Deurne	298	282
Deurne St. Jozef	Deurne	329	328
Deurne Vlierden	Deurne	188	183
Deurne Walsberg	Deurne	271	272
Deurne Zeilberg	Deurne	337	341
Helenaveen	Deurne	164	167
Liessel	Deurne	517	509
Neerkant	Deurne	305	294
Totaal		3057	3004

KRING 57 SOMEREN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Lierop	Someren	298	295
Someren Dorp	Someren	1328	1367
Someren Eind	Someren	430	428
Someren Heide	Someren	244	283
Totaal		2300	2373

KRING 58 CRANENDONCK

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Maarheeze	Cranendonck	501	553
Budel	Cranendonck	593	582
Totaal		1094	1135

KRING 59 HEEZE-LEENDE

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Heeze	Heeze-Leende	1076	1068
Leende	Heeze-Leende	314	319
Sterksel	Heeze-Leende	121	110
Totaal		1511	1497

KRING 60 VALKENSWAARD

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Borkel en Schaft	Valkenswaard	124	128
Dommelen	Valkenswaard	201	221
Valkenswaard	Valkenswaard	1195	1160
Totaal		1520	1509

KRING 61 WAALRE

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Aalst	Waalre	448	461
Waalre	Waalre	407	417
Totaal		855	878

KRING 62 VELDHOVEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Meerveldhoven-d' Ekker	Veldhoven	504	462
Oerle	Veldhoven	247	235
Veldhoven Dorp, Zonderwijk, 't Look	Veldhoven	775	748
Veldhoven Heikant/de Kelen	Veldhoven	240	217
Zeelst	Veldhoven	423	435
Totaal		2189	2097

KRING 63 BERGEIJK

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Bergeijk	Bergeijk	930	925
Luyksgestel	Bergeijk	225	216
Riethoven	Bergeijk	259	276
Westerhoven	Bergeijk	156	150
Totaal		1570	1567

KRING 64 BLADEL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Bladel	Bladel	1299	1271
Casteren	Bladel	175	184
Hapert	Bladel	684	685
Hoogeloon	Bladel	309	291
Netersel	Bladel	113	113
Totaal		2580	2544

KRING 65 EERSEL

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Duizel	Eersel	236	238
Eersel	Eersel	1042	1025
Knegsel	Eersel	144	137
Steensel	Eersel	140	141
Vessem	Eersel	274	267
Wintelre	Eersel	267	277
Totaal		2103	2085

KRING 66 REUSEL-DE MIERDEN

Afdeling	Gemeente	01-01-17	01-01-18
Hooge Mierde	Reusel-De Mierden	235	230
Hulsel	Reusel-De Mierden	80	74
Lage Mierde	Reusel-De Mierden	117	113
Reusel	Reusel-De Mierden	1208	1200
Totaal		1640	1617

Totaal regio Zuidoost-Brabant	40279	39979
--------------------------------------	--------------	--------------

• TOTAAL AANTAL KRINGEN, AFDELINGEN EN LEDEN

Regio's	Aantal Kringen	Aantal Afdelingen	Aantal Leden 2017	Aantal Leden 2018
Regio West-Brabant	16	69	24.976	24.846
Regio Midden-Brabant	8	47	23.425	23.287
Regio Noordoost-Brabant	13	90	40.076	39.825
Regio Zuidoost-Brabant	21	85	40.279	39.979
Totaal	58	291	128.756	127.937

Bijlage 7

• BALANS PER 31 DECEMBER 2018

In euro's

ACTIVA

	31 december 2018	31 december 2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	155.084	178.314
Vlottende activa		
• Voorraden	3.517	16.307
• Vorderingen/overlopende activa	167.794	89.732
• Liquide middelen	941.533	781.784
Totaal vlottende activa	1.112.844	887.823
Totaal	1.267.928	1.066.137

PASSIVA

Kapitaal	635.091	607.897
Bestemmingsreserves	<u>302.198</u>	<u>227.698</u>
	937.289	835.595
Vorzieningen	17.145	16.500
Kortlopende schulden en overlopende passiva	313.494	214.042
Totaal	1.267.928	1.066.137

Bijlage 8

• STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

In euro's

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
BATEN			
Contributies	1.526.290	1.562.830	1.537.347
Projectsubsidies (ZonMW/VBOB/ZET)	39.446	16.000	94.428
Diverse opbrengsten	24.079	63.000	27.467
Financiële inkomsten	<u>231</u>	<u>1.500</u>	<u>1.070</u>
Totale baten	1.590.046	1.643.330	1.660.312
LASTEN			
Personeelkosten	887.233	773.170	710.688
Ledenservice	252.680	233.500	224.143
Ondersteuning Afdelingen en Kringen	283.807	296.750	279.197
Opleidingen	2.499	32.000	5.605
Functioneren van de vereniging	160.429	186.800	170.703
Behartiging van belangen van senioren	13.072	9.000	11.777
Inkomen en werk van senioren	7.948	28.231	26.651
Wonen, mobiliteit, zorg en welzijn	19.423	119.197	91.413
Identiteit en zingeving	<u>7.671</u>	<u>14.000</u>	<u>11.260</u>
Totale lasten	1.634.763	1.692.648	1.531.437
Saldo resultaat (baten minus lasten)	-44.718	-49.318	128.875
Incidentele baten	146.412	0	0
Uit bestemmingsreserves	0	32.500	0
Saldo resultaat te verdelen	<u>101.694</u>	<u>-16.818</u>	<u>128.875</u>

Bijlage 9

• GEDECOREERDE KBO-LEDEN

Zilveren speld met goud

De heer G.W.C.M. Beks te Nuenen
De heer F.W.J.M. van den Boomen te Asten
Mevrouw E.W.M. van Dinther-Verstegen te Velp
De heer H.W.G.J. Dirx te Etten-Leur
De heer J.A.M. Donkers te Hoeven
Mevrouw G.M. Erven-Verhagen te Oirschot
Mevrouw G.A.M. Fransen-Gerrits te Sint Anthonis
Mevrouw M.L.L.F. Frijters-Braun te Alphen
De heer C. Gorissen te Rijen
De heer A. van Hamond te Waalwijk
De heer A.H. Honkoop te Kaatsheuvel
De heer C.J.W. Kluijtmans te 's-Hertogenbosch

Zilveren Speld

Mevrouw E.C. Bastiaanse-Schroeijers
te Bergen op Zoom
De heer P.A.J. Bax te Bergeijk
De heer G. van de Berk te Sint-Oedenrode
De heer A.P.L. van Bladel te 's-Hertogenbosch
Mevrouw A.M. van Bladel-Nillesen
te 's-Hertogenbosch
Mevrouw J.P.J. Blom-Theunissen te Haps
De heer J.A.G. Boerekamps te Someren
Mevrouw F.J.M. Boots-Maas te Someren
De heer H.G.N.W. van den Bosch te Wintelre
Mevrouw J.M.T.M. Brands-Peters te Schaijk
De heer A. Danklof te Ammerzoden
De heer G. Dieker te Oost-, West- en Middelbeers
Mevrouw W. van Dommelen-Goudsmit
te Eindhoven
Mevrouw C. Donkers-Pijnenburg te Oost-, West-
en Middelbeers
De heer H.W.J.H.M. Doomen te Tilburg
Mevrouw M.W.T. van Doormaal-van Eekelen
te Nispen
De heer G.J. van Engelen te Helmond

De heer B. Koorengel te Breda
De heer P.H.J. Krekels te Helenaveen
De heer J.H. Lamers te Overloon
De heer J.M. van der Meer te Schijndel
De heer H.J.N. van der Meer te Tilburg
Mevrouw G.J.M. Noij te Rijen
De heer H.M. van Oort te Venhorst
De heer C. Raats te Baarle-Nassau
De heer B. Schellekens te Veldhoven
Mevrouw L. Schellekens-Mols te Dongen
Mevrouw P.C. van Thiel-Hopman te Velp
De heer J.K.M. van Vegchel te Cuijk

Mevrouw V. Evers-Meeuwsen te Deurne
De heer Th.J.H. Frerichs te Huijbergen
De heer J. Geel te Riethoven
De heer P.H. van Gils te Made
De heer L.W.C. Habraken te Liempde
De heer P.G.J. Hack te Liessel
De heer T.J.M. van Haren te Heesch
De heer J.A.M. Hendrikx te Roosendaal
Mevrouw H.H.M. van den Heuvel-Weren
te Landhorst
Mevrouw M.W.A.H. van Hout-Hagelaars
te Sint-Oedenrode
Mevrouw H.J.M. van Hout-van den Eerenbeemt
te Lieshout
De heer W. van de Hurk te Neerkant
De heer J.W.E. Jaspers te Gassel
De heer J.L.A. van Kampen te Schijndel
De heer C.C.J. Koelemij te Helmond
De heer W.P. van Koert te Nuland
Mevrouw J. Konings te Rucphen
De heer C.R.M. Kuijpers te Landhorst
De heer E.A.B. Kuijpers te Deurne

De heer R.C.M. van Laarschot te Helmond
De heer M.J.A.M. Leemhuis te Heesch
Mevrouw L.M.T. Leenders-de Greef te Mariahout
De heer C. van Leijden te Vinkel
Mevrouw J.J.M. van Liempd-van de Braak
te Haaren
Mevrouw M.J.A. Mens-Bastiaanse te Nispen
Mevrouw H.M. Moonen te 's-Hertogenbosch
De heer J.A. Muller te Bergen op Zoom
De heer W.J.M. Muskens te Haaren
De heer W. Nabuurs te Overloon
Mevrouw M. de Natris-Suykerbuyk
te Nieuw-Vossemeer
Mevrouw J. Oerlemans-Vulders te Sint-Oedenrode
De heer A.G. van Oorsouw te Nuenen
De heer J.M. van Oort te Oerle
De heer C.J.A.M. Oostvogels te Nispen
Mevrouw G.H.C. Peeters te Landhorst
Mevrouw H. Plappert-Teulings te Rosmalen
De heer P. van Roosendaal te Berkel-Enschot
Mevrouw P. van Roosendaal-de Beer
te Berkel-Enschot

De heer C.L.M. Senders te Helmond
Mevrouw R.M.H. Senders-van Veghel te Helmond
Mevrouw M.L.P. Smeets-van Roy te Schijndel
De heer J.H.J. van Stiphout te Erp
Mevrouw T. van der Veeken-Broeders te Dongen
Mevrouw R.H.W. van Vegchel-Swinkels
te Helmond
De heer H.M. Verbakel te Boekel
De heer G. Verhoeven te Vorstenbosch
Mevrouw A.G.M. Verschuren-Gerrits te Overloon
De heer P.C.G. Vesters te Tilburg
De heer H. Vissers te Maasdriel
Mevrouw E. van de Voort-van der Heijden
te Heeswijk
De heer F.A. Vriens te Deurne
De heer C.P. Wiericx te Nispen
Mevrouw M. van der Wijst-Vervoort
te Sint-Oedenrode
De heer M.B.F. Wouters te Eindhoven

Er zijn in totaal 496 oorkondes uitgereikt voor een lidmaatschap van 25 jaar of langer

Bijlage 10

• JUBILEA VAN AFDELINGEN EN KRINGEN

50-jarig jubileum

28 maart	Elshout
10 april	Tilburg Petrus en Paulus
14 april	Eindhoven St. Vincentius à Paulo
15 mei	's-Hertogenbosch Centrum-Zuid
7 juni	Eindhoven Woensel Oost
15 september	Wilbertoord
20 september	Tilburg Stokhasselt
27 oktober	Eindhoven Judas Taddeus

60-jarig jubileum

23 januari	Borkel en Schaft
24 januari	Dommelen
10 april	Son
20 juni	Nispen
25 augustus	Reusel
1 september	Someren Heide
13 oktober	Herpen
19 oktober	Megen

65-jarig jubileum

23 mei	Kaatsheuvel
8 september	Ravenstein
20 september	Rijen
28 november	Tilburg Trouwlaan

Colofon

Redactie: Leo Bisschops
Marieke Hageman
Wilma Schrover

Vormgeving: !Sotto

Foto's: Roland van den Eijnden
Ivo Hutten
Roy Lazet
Shutterstock

Druk: Copy Team

Uitgever: KBO-Brabant
Albert Luthulilaan 10
Postbus 3240
5203 DE 's-Hertogenbosch

Telefoon: (073) 644 40 66
E-mail: info@kbo-brabant.nl
Website: www.kbo-brabant.nl
Facebook: www.facebook.com/kbobrabant
Twitter: @kbo_brabant

Oplage: 1.000

KBO-Brabant
Belangenvereniging van senioren

